Zasavski TEDNIK

Izdaja okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Šuštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik« Trbovlje I. uprava rudnika — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako soboto — Letna naročnina 400 din. polletna 200 din, četrtletna 100 din. mesečna 40 din — Posamezna številka 10 din — Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek dopoldne in jih ne vračamo

Štev. 24 Trbovlje, 18. junija 1955 Leto VIII

Prisrčen sprejem visokega gosta od Dobove do Zagorja

U NU MED NAMI

V BREŽICAH, VIDMU, BRESTANICI, SEVNICI, ZIDANEM MOSTU, HRASTNIKU, TRBOVLJAH IN ZAGORJU JE BURMANSKEGA DRŽAVNIKA U NUJA IN NAŠEGA PREDSEDNIKA VLADE TITA POZDRAVILO NAD 15.000 LJUDI S CVETJEM, ZASTAVAMI IN GODBAMI

ZIDANI MOST je pričakoval visoke goste ves v zastavah, cvetju in zelenju. Postaja v Zidanem mostu je bila polna ljudi, ki so prihiteli od blizu in daleč. Iz Celja je prispel poseben vlak, s kamioni, avtobusi, kolesi in peš pa so prihiteli ljudje iz Radeč in ostale okolice. Okrog 9. ure dopoldne je pribrzel v Zidani most na postajo modri vlak. Železničarska godba iz Zidanega mosta je zaigrala burmansko in našo himno — vsi zbrani pa so navdušeno pozdravili visoke goste z vzkliki U Nuju in Titu. Odlične goste so pozdravili in sprejeli v Zidanem mostu predsednik okraja Trbovlje Tine Gosak, predsednik celjskega okraja Riko Jerman, oba okrajna sekretarja ZKS Viktor Kovač in Franc Simonič, sekretar SZDL okraja Trbovlje Janez Jesenšek in ostali. Po izročitvi pozdravov, šopkov in daril ter med navdušenim vzklikanjem je modri vlak odhitel dalje proti Ljubljani.

V HRASTNIKU se je prav tako zbrala na postaji velika množica ljudi, med njimi vsi predstavniki kraja. Mimo postaje je vlak vozil počasi, tako da so tudi Hrastničani lahko pozdravili ljube goste.

SPREJEM NA TRBOVELJSKI POSTAJI

Kljub slabemu vremenu se je zbralo na trboveljski postaji več tisoč ljudi, ki so navdušeno pozdravili dragega gosta, predsednika Burme, in njegovo soprogo. Vlak se je ustavil ter so pionirji podarili predsedniku U Nuju šopke nageljnov, prav tako tudi njegovi soprogi. Visokega gosta je v imenu Trboveljčanov pozdravil predsednik mestne občine Lojze Dular. Predsednik U Nu in predsednik Tito nista bila skupaj v istem vozu. Ko so ljudje zagledali maršala Tita nekaj vagonov nazaj, ki se je pojavil pri oknu vesel in nasmejan, so bili veseli in zadovoljni tudi vsi tisti, ki še niso doslej videli našega dragega predsednika.

Tudi v ZAGORJU je pričakovalo odlične goste preko dva tisoč ljudi z godbo. Za minuto se je vlak ustavil tudi tukaj in zagorski občani so navdušeno pozdravili oba predsednika, ki sta bila skupaj pri enem oknu. Prekratki so bili trenutki — še zadnji pozdrav in vzkliki obema predsednikoma in vsem, ki so ju spremljali, in vlak je hitel dalje proti beli Ljubljani.

VIDELI SMO U NUJA IN TITA...

Vse železniške postaje v Spodnjem Posavju so bile že v petek okrašene, na visokih stebrih pa so plapolale zastave — jugoslovanske in burmanske. Pionirji so nabirali cvetje, delali šopke, da jih poneso v soboto zjutraj s seboj na železniško postajo, saj bodo videli ljubljenega maršala Tita in burmanskega predsednika U Nuja.

V soboto zjutraj ob 7.48 je prispel modri vlak na prvo slovensko postajo Dobovo. Mimo postaje je vlak vozil zelo počasi. Godbi iz Kapel in Loč sta igrali koračnico, pionirke in pionirji so mahali z zastavicami ter pozdravljali dragega Maršala, ki je sedel pri oknu in jim vračal pozdrave.

V BREŽICAH je čakalo na postaji okrog 1500 ljudi, ki so prišli iz bližnje okolice, da pozdravijo visokega burmanskega gosta. Vsi niti niso mogli na peron, preveč jih je bilo. Ko je vlak počasi vozil skozi brežiško postajo, sta predsednik burmanske unije U Nu in njegova soproga odzdravljala ljudem in malim pionirjem, ki so navdušeni mahali z zastavicami.

Na postaji VIDEM-KRŠKO so se že ob šestih zjutraj začeli zbirati ljudje. Prišli so gasilska godba, gasilci in učenci videmske in krške šole ter nižje gimnazije. Ob 8.12 je privozil mimo modri vlak. Godba je igrala, ljudje so navdušeno mahali z rokami ter pozdravljali drage goste in predstavnike ljudske oblasti. »Tito! Tito!« so klicali pionirji. Da, Tito je bil pri oknu, nadalje njegova soproga, tov. Ranković, Vilfan in ostali. Nekdo je vrgel šopek cvetja, ki je priletel naravnost v roke mlade Burmanke. Nasmehnila se je, nato pa pomahala z roko v zahvalo. Vse skupaj je trajalo pičlo minuto, kajti vlak je kaj hitro odbrzel mimo — ljudje pa, ki jih je bilo preko 1000, so se zadovoljni razšli.

V BRESTANICO so poleg Brestančanov prispeli še Senovčani z godbo na čelu.

Na postaji v SEVNICI se je zbralo 500 ljudi. Ko je vlak vozil počasi mimo, je igrala godba »Svobode«, ljudje pa so navdušeno pozdravljali predsednika burmanske unije in njegovo soprogo, ki sta stala pri oknu in jim odzdravljala.

Prebivalci Spodnjega Posavja so navdušeno pozdravili burmanske goste, ki jim bodo ostali v trajnem spominu.

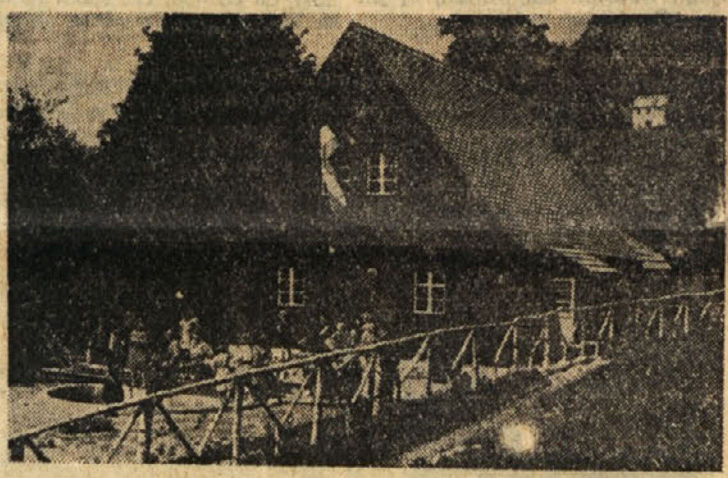

Jutri, v nedeljo, dne 19. VI. bo v Konjšici otvoritev prosvetnega doma pod pokroviteljstvom predsednika OLO Trbovlje Tov. Tineta Gosaka. Tega dne bodo v Konjšici slovesne prireditve, ki se jih bodo udeležili vidni predstavniki naših političnih in kulturnih organizacij.

Hrastnik je pripravljen

na letošnjo proslavo, 3. julija — občinskega praznika

Bliža se dan, ko bomo v Hrastniku drugič praznovali svoj praznik, ki je hkrati Dan vseh slovenskih rudarjev, kar daje občinskemu prazniku še poseben pomen. To pa je tudi razumljivo, saj dela v Hrastniku 1500 rudarjev. Hrastničani smo lahko posebno ponosni na to, da je bil 3. julij razglašen za rudarski praznik v Sloveniji prav zaradi zgodovinsko pomembnega borbenega podviga hrastniških rudarjev, ko so v julijskih dneh leta 1934 pričeli s tridnevno gladovno stavko, ki se je razširila na vse ostale rudnike. Ta stavka sicer ni prinesla zboljšanja življenja rudarskim družinam, pač pa je imela velik političen pomen, saj je v temeljih zamajala takratni zloglasni vojno-diktatorski režim generala Živkoviča.

Letos bomo v Hrastniku obhajali svoj praznik še s posebnim poudarkom, saj slavimo letos 10. obletnico osvoboditve naše domovine.

Čeprav je 3. julij, praznik Hrastnika, posvečen tudi padlim za svobodo domovine, za osvoboditev delavskega razreda, pomeni na drugi strani svetel spomin na revolucionarno borbo hrastniških delavcev sploh.

S posebnim veseljem sporočamo, da so tudi občani z Dola in z okolice laških vasi na pobudo Socialistične zveze delovnih ljudi sprejeli 3. julij za svoj praznik in ga bodo letos prvič praznovali v okviru bodoče občine skupno s Hrastnikom.

V načrtu je, da bo 4. julij že letos razglašen za vsedržavni praznik organizacije Zveze borcev NOV, zato bomo v Hrastniku lahko obe proslavi združili, s čimer bosta pomen in množičnost občinskega praznika in organizacije ZB še bolj poudarjena.

V poseben ponos in veselje nam je, da ob praznovanju letošnjega občinskega praznika lahko sporočimo vsej javnosti, da delovni kolektivi v Hrastniku dosegajo letos hvale vreden napredek v proizvodnji. S stalnim višanjem proizvodnje izpričujejo in dokazujejo svojo zavest in predanost socializmu.

Kulturni program za ta praznik dokazuje, da po truda polnem delu v rudniku in v tovarnah delavci ne počivajo, ampak se vzgajajo tudi v kulturno-prosvetnem pogledu. Kulturni program ob občinskem prazniku bo trajal od 19. junija do 3. julija vsak večer, večkrat pa bosta v kraju tudi po dve kulturni prireditvi na dan. V tem kulturnem programu sodelujejo gledališke skupine »Svobode I« in »Svobode II« ter »Svobode« z Dola, obe godbi na pihala, trije moški, mešani in pionirski pevski zbori, lutkarji, redni in mladinski orkester, vsa področja fizkulture in Ljudske tehnike, gasilci itd.

V poslopju gimnazije bo ob tej priložnosti razstava vse hrastniške industrijske, obrtne in ostale dejavnosti, kar bo letošnje praznovanje še izpopolnilo.

Vabim vse občane, da si vse prireditve sami ogledajo in želim, da bi ob pisanem kulturnem programu preživeli vse dni praznovanja v vedrem razpoloženju.

Ob tej priložnosti vabim še posebej delovne ljudi ostalih sosednih zasavskih krajev z željo, da pobliže spoznajo hrastniško dolino in njeno življenje in da bi se ob obisku v Hrastniku dobro počutili.

Izkoriščam to priložnost tudi s tem, da v imenu ljudskega odbora mestne občine izrekam vsem občanom prisrčne čestitke k občinskemu prazniku v prepričanju, da bodo tudi v bodoče gradili socializem neutrudno naprej.

STANE BREČKO
predsednik Ljudskega odbora mestne občine Hrastnik

Občina Videm-Krško je izdelala statut bodoče velike občine

V Krškem se je pred kratkim sešla komisija za izdelavo statuta bodoče občine Videm-Krško. Kot podlago je vzela komisija statut, ki ga je izdelala komisija za formiranje komun okrajnega ljudskega odbora Videm Krško. Osnutek je bil v glavnem sprejet. Izpopolnili so ga pa v vseh tistih določbah, ki se nanašajo na posebnosti bodoče občine.

Tako je bil dokončno formuliran člen, ki določa območje bodoče občine Videm-Krško. Po mnenju komisije bi imel bodoči občinski ljudski odbor 33 odbornikov (sedaj jih ima občina Videm-Krško 27, Leskovec 21, Raka 17 in Veliki Trn 11). Tako bi se število odbornikov znatno zmanjšalo. Izdelali so tudi predlog za odborniške komisije, kakor tudi predlagali številčen sestav komisij.

Komisija je bila mnenja, da bi bodoči občinski ljudski odbor Videm-Krško imel tri svete: tako svet za gospodarstvo, svet za zdravstvo in socialno politiko ter svet za kulturo in prosveto. Ti sveti pa bi imeli še različne odbore za posamezna področja dela.

Obenem so razpravljali o organizacijskih oblikah bodoče občinske uprave. Komisija je bila mnenja, da naj bi se število uslužbencev ne povečalo, pač pa naj bi bil upravni aparat, ki bo vodil novo občino, dober in strokovno na višku. Pri poglavju o upravnih komisijah je menila komisija, da jih je potrebno čim več. Na vsak način naj bi med drugim občina imela še komisijo za reševanje davčnih pritožb, tako da državljanom v takih zadevah ne bo treba hoditi v precej oddaljen kraj — v Trbovlje.

Izdelali so predlog o ustanovitvi krajevnih pisarn, ki naj bi bile v Leskovcu, na Raki in Velikem Trnu. Poleg teh, ki bi pričele takoj poslovati, so predlagali tudi, da občinski ljudski odbor lahko po potrebi ustanovi s posebnim odlokom še druge pisarne.

Obravnavali so še člen o krajevnih odborih, kjer so se domenili, da bi bilo na območju občine 12 krajevnih odborov.

Posebno pozornost je posvetila komisija poglavju o zborih volivcev, ki naj bi se sklicevali po območjih krajevnih ljudskih odborih. Za mesto Videm-Krško bo del mesta na desnem bregu Save s Trško goro in del mesta na levem bregu Save.

Taborniki Rodu temnega hrasta v Hrastniku

bodo imeli pod pokroviteljstvom Sergeja Kraigherja slovesno taborno prireditev z razvitjem zastave rodu

Pod pokroviteljstvom tovariša Sergeja Kraigherja, starešine tabornikov Jugoslavije in v okviru proslave občinskega praznika občine Hrastnik se bodo taborniki »Rodu temnega hrasta« predstavili občinstvu z veliko in slovesno taborno prireditvijo v Dovcah nad Hrastnikom. Slavnostni del sporeda se prične dne 19. junija ob 20. uri.

Na sporedu je med drugim slavnostni taborni ogenj z razvitjem zastave, zaobljubo in taborniškim programom ob ognju.

Preko dneva, in sicer s pričetkom ob 8. uri zjutraj bodo imeli taborniki rodovo tekmovanje v taborniškem mnogoboju. Vse enote rodu se za tekmovanje zelo vneto pripravljajo, še posebej pa za namestitev urejenega tabora s posebnimi objekti.

Občinstvo vabimo, da z obilno udeležbo nagradi tabornike Temnega hrasta za njihovo aktivno delo.

T. K.

Ob zaključku šolskega leta

Pomenek s starši

Spet bo šolsko leto pri kraju. Utihnil bo igrav živ žav po šolskih dvoriščih, hodnikih in učilnicah. Naša mladež bo odšla za dva polna meseca na zaslužene počitnice. V igri in veselju, prostosti in počitku si bo pridobila novih, svežih moči za prihodnje šolsko leto.

Ne nameravamo ob tej priložnosti pisati o učnih uspehih v osnovnih šolah in razredih nižje gimnazije. O tem, se bomo pomenili kasneje, ko bodo znani rezultati na vseh šolah v okraju in iz tega izluščili napotila za prihodnje šolsko leto.

Ob tej priložnosti pišemo Vam starši! Nedvomno je čas velikih poletnih počitnic največji dogodek za naše šoloobvezne otroke. Poletnih počitnic se najbolj vesele in o njih se med mladimi ljudi razpletajo najlepši pomenki. Zlasti pa se naša mladež veseli tistega časa, ko odide na počitnice v razne kolonije, letovišča in okrevališča.

Gre namreč zato, kako vsem učencem in dijakom, skratka vsej šolski mladini zagotoviti res prijetne počitnice. Naše družbene organizacije, zlasti Društva prijateljev mladine in Zveze borcev našega okraja, bodo tudi letos poskrbele, da bo odšlo določeno število mladih ljudi v mnoge počitniške kolonije k morju, ali v druge letoviške kraje. Kajpak, vsi otroci ne bodo odšli v kolonije. To, spričo pomanjkanja finančnih sredstev obe organizaciji ne bosta mogli zagotoviti. Kot druga leta, bodo tudi letos odšli najpotrebnejši. To pa so predvsem otroci, ki so jim očetje padli v NOB in pa bolehni otroci.

Kaj pa vsi ostali številni otroci? Bodo res morali ves čas počitnic ostati doma? Razumljivo je, da jih starši na svoje stroške ne bodo mogli poslati na počitnice. Vendar nekaj starši lahko store. In če bodo to storili, bodo njihovi otroci preživeli lepe počitnice.

Prav gotovo imajo vsi starši bližnje ali daljne sorodnike v tem ali onem kraju. Ali ne bi bilo mogoče, da bi poslali svoje otroke k njim na počitnice. Otroci teh, pa bi prišli na počitnice k njim. Ni važno to, da otroci morda ne bodo imeli vsega v izobilju. Važno je to, da bo otrok za nekaj časa spremenil okolje, da se bo v drugem kraju seznanil s sebi enakimi.

Ni mogoče povedati, kaj za naše mlade pomenijo take počitnice. Razen tega, da se razvedrijo in spočijejo, spoznajo tudi nove kraje, ljudi, kar vse vpliva na njihov duševni razvoj.

Naši šolski pedagog bi lahko mnogo povedali o prednostih in pomembnostih takih počitnic. Najbolj razveseljivo pa je to, da je iz dosedanjih izkušenj razvidno, da tisti otroci, ki prebijejo določen čas v drugih krajih, v prihodnjem šolskem letu postanejo marljivi učenci in raje sledijo izvajanjem svojih učiteljev. Pa tudi mnogi starši, ki so že lani in predlani poslali svoje otroke za določen čas k svojim sorodnikom v druge kraje, so potrdili, da so se od tam vrnili bolj sveži in docela pripravljeni na novo šolsko leto.

Starši! Poskusite. Vaši sinovi in hčere vam bodo za prijeten čas počitnic nad vse hvaležni.

Te dni bo mladinska godba »Svoboda-Center« iz Trbovelj odpotovala na prijateljski obisk k slovenskim izseljencem v Meerlebach-Freyming. Pri njih bo ostala kakih deset dni in našim rojakom priredila nekaj glasbenih nastopov. Želimo jim med rojaki prijetno bivanje!

Uspela razstava otroških risb

V Brežicah je bila razstava otroških risb cicibančkov in pionirjev iz vse Slovenije. Razstava je bila v prostorih stavbe mestne občine in se jo je ogledalo v 5 dneh nad 2.300 obiskovalcev. Izredno slabo vreme je preprečilo, da ni bil obisk številnejši, vendar so bili prisotni, ki so občudovali bujno fantazijo naših najmlajših, s prireditvijo zelo zadovoljni. Razstava je republiškega značaja in je bila nato prenesena v novomeški okraj.

Senovo v pripravah na proslavo 10. letnice osvoboditve

Deset let trdega dela

V letih med prvo in drugo svetovno vojno je rudarski življ v Senovem pretrpel isto kapitalistično izkoriščanje in krize kot ostali naši rudniki. Nato so prišli nad ljudi še kruta leta okupacije in nasilja, ki nisc prizanesla nobenemu senovškemu rudarju. Vse to je zapustilo globoke rane, ki so se poznale vsepovsod, v jami in zunaj. Vsa opustošenja v vojnih letih so čakala marljivih rok senovškega delovnega človeka, da popravi storjeno škodo in gradi in dela dalje za razcvet in napredek svojega rudarskega kraja.

Vsem tem nalogam so se Senovčani odzvali v celoti. Začetne težave je bilo treba preboleti in jih odstraniti. Že nekaj mesecev po osvoboditvi so senovški rudarji slavili svoje prve delovne zmage. Premog ta dragocena ruda, je začela v tisočih tonah odhajati iz Senovega v razne tovarne širom po domovini. Delovni uspehi senovških rudarjev so bili že takoj v začetku kronani s priznanji z najvišjih državnih mest. Danes, po desetih letih, so Senovčani še vedno ponosni na ta priznanja, saj je prva prehodna zastava zveznega ministrstva za rudarstvo romala prav k senovškim rudarjem. Temu priznanju pa so sledila še druga. Res — če se delovni ljudje tega kraja danes po desetih letih neutrudnega ustvarjanja ozrejo nazaj na svoje uspehe, so s pridobitvami lahko zadovoljni.

Iz leta v leto se je v Senovem dvigala delovna storilnost. Proizvodnja premoga je dosegla svoj višek leta 1952, ko so rudarji dali največjo tonažo v zgodovini senovškega rudnika. Istočasno pa je delovni kolektiv obnovil v vojni porušene objekte, zgradil novo separacijo, v kraju so zrasle nove, lepe stanovanjske kolonije za rudarje. V prizadevanju zgraditi delovnim ljudem udobna stanovanja so imeli v Senovem v povojnih letih prav lepe uspehe. Akoravno je nadaljnja izgradnja stanovanj za rudarje še vedno pereče vprašanje.

Prav zadnja leta in to v razmeroma kratkem času, pa je v kraju poleg številnih stanovanjskih hišic, ki so jih postavili naši delovni ljudje s svojimi sredstvi ali pa s pomočjo posojil zrasla v Senovem nova sindikalna kino dvorana nadalje nov občinski dom, ki je bil nujno potreben v naglo razvijajočem se industrijskem kraju. In še in še rastejo iz tal nove zgradbe, gasilski dom in stanovanjske hiše. Mnogo so napravili Senovčani v teh letih in so na vse storjeno lahko upravičeno ponosni. Prav tako je lahko v ponos vsem globoka socialistična zavest in predanost delovnih ljudi socialistični stvari, ki je bila rudarskemu življu v naših krajih že od nekdaj svojstvena. In prav ta zavest je v največji meri pripomogla, da se iz leta v leto dviga storilna moč rudarjev, tako da senovški rudarski kolektiv stopa v vrsti naših najzavednejših delovnih kolektivov.

Pa tudi kmečki ljudje senovškega okoliša so v teh desetih letih po osvoboditvi napravili krepke korake za izboljšanje in napredek svojih kmečkih gospodarstev. V številnih vaseh in zaselkih je zasvetila v povojnih letih električna luč; v Brezjah, Malem Kamnu, Šedmu, Loščah in še drugod so delovni kmečki ljudje ponosni na uspehe v elektrifikaciji, na razne higienske naprave, na nove vodnjake, napajališča, urejene gnojnične jame itd.

Vse te uspehe v desetletni socialistični graditvi v svobodi nameravajo Senovčani letos kar najslovesneje praznovati. Poseben odbor predstavnikov družbenih organizacij v okviru SZDL Senovo pripravlja spored za to slovesnost. Proslava, prirejena v počastitev letošnjega 1. maja, je bila sestavni del tega programa. Meseca julija bodo imeli društvene slovesnosti gasilci in člani Zveze borcev; gasilci bodo praznovali 25-letnico svojega društva, ob kateri priložnosti bodo razvili svojo zastavo in hkrati izročili svojemu namenu novi Gasilski dom — Zveza borcev NOV pa namerava na Dan vstaje razviti svojo društveno zastavo ter napraviti množičen obisk v partizanske kraje pod Bohorjem.

Tudi v avgustu bodo v Senovem pomembne slovesnosti in sicer predvsem Teden kulture ter gospodarska razstava. DPD »Svoboda« bo za tedaj pripravilo bogat kulturni program in istočasno razvilo svojo društveno zastavo. Ob teh slovesnostih bodo sodelovala tudi vsa ostala društva, posebno pa TVD »Partizan«, ki se že na te slovesnosti pripravlja z izbranim telovadnim sporedom. Vse organizacije in društva bodo sodelovala po svojih močeh pri slovesni počastitvi desetletnice naše svobode.

Senovčani, ki so v letih po naši osvoboditvi dosegli lepe delovne uspehe, hočejo tudi letošnje jubilejno leto častno praznovati, dati pa tudi v bodočnosti viden prispevek k nadaljnji graditvi naše socialistične domovine.

K.

Občinski praznik v Leskovcu

Slabe pol ure hoda je iz Krškega do prijazne vasice Leskovec. Lahko bi jo imenovali trg, kajti poleg osnovne šole imajo po vojni še nižjo gimnazijo, ki je polno zasedena. Obe šoli, stara in nova, sta v zelo slabem stanju in ju bo v kratkem treba obnoviti. Prav lepo je urejen šolski vrt. Za šolo imajo igrišče za odbojko.

Pred leti so v Leskovcu zgradili zadružni dom, kjer je lepa dvorana z odrom. Vse kulturne prireditve so v tem domu. V domu je tudi vzidana spominska plošča padlim, na trgu pa spomenik, kamor so kot vsako leto tudi letos položili venec.

V nedeljo so praznovali Leskovčani občinski praznik že tretjič. Imeli so precej obširen program, ki bi moral trajati ves pretekli teden, vendar je zaradi slabega vremena nekaj točk odpadlo.

Letošnji občinski praznik je bil posvečen 10 obletnici osvoboditve. Domačini pa so praznovali obenem 10 obletnico, odkar so se vrnili iz izseljenstva na svoje opustošene, od Kočevarjev oropane domove.

V soboto zvečer je domače KUD »Ivan Cankar« uprizorilo v zadružnem domu Molièrovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Kljub temu, da so nekateri igralci bili prvič na odru, so svoje vloge dobro podali. Navzlic slabemu vremenu je bil obisk zadovoljiv.

V nedeljo dopoldne je bila slavnostna seja Občinskega ljudskega odbora. To je bila ena izmed zadnjih sej pred združitvijo manjših občin v komune. Občina Leskovec se bo namreč priključila veliki občini Videm-Krško.

Po seji so v šoli odprli razstavo. V enem razredu je bila šolska razstava, kjer so bili razstavljeni vzorni šolski zvezki risbe in ročna dela. Niz prtičkov raznih velikosti in barv je vzbujal splošno pozornost. Nekaj jih je bilo prav lično izdelanih. Tudi risbe, med njimi razni ornamenti, so bile res kvalitetne. Nadalje deška ročna dela rezljane igrače, modeli iz gline mala ribica je bila, lahko rečemo, prava umetnina.

V drugem razredu je bila padalska, jadralna in taborniška razstava. Razstavljenih je bilo tudi nekaj knjig iz knjižnice.

Pred hišo pa je bila razstava kmetijskih strojev.

Popoldne so položili venec pred spomenik padlih, nato pa je sprevod krenil proti zadružnemu domu. Tam je imel slavnostni govor podpredsednik OLO Krško, tov. Stane Nunčič. Nato so nastopili pionirji in pionirke s prostimi vajami, pevski zbor KUD in pionirski pevski zbor ter folklorna skupina. Gasilci pa so izvajali verižne vaje.

Na srečo je bilo vreme lepo, tako da je prireditev dobro uspela; le v popoldanskih urah so ljudje povpraševali po občinskih ljudskih odbornikih, ki jih ni bilo nikjer več.

Ob produkciji Glasbene šole v Trbovljah

Vredno je, razmisliti

Glasbena šola v Trbovljah je letošnje šolsko leto zaključila z dvema uspelima nastopoma. Pred štirinajstimi dnevi so pred polno dvorano Delavskega doma pokazali svoj napredek bivši gojenci Glasbene šole, ki sedaj nadaljujejo glasbeno vzgojo v ljubljanskih šolah, poleg njih pa so nastopili še predavatelji domače Glasbene šole.

Prejšnji torek pa je bila v Domu »Svobode« v Zg. Trbovljah XXII. redna letna šolska produkcija s sodelovanjem gojencev šole od malih pripravnikov do petega, to je zadnjega letnika. Uvodoma je predavatelj na Glasbeni šoli prof. Gulič v kratkem govoru opisal delo in prizadevanje šole, omenil pa tudi težave, s katerimi se bori šola in katerih posledice vplivajo negativno tudi na splošno kulturno-glasbeno delo v Trbovljah. Pri tem je poudaril posebno to da je trboveljska Glasbena šola samo nižja glasbena šola in morajo zato vsi gojenci, ki žele nadaljevati študij glasbe, zapustiti Trbovlje in nadaljevati učenje v Ljubljani, dostikrat na škodo svoje splošne vzgoje — saj bi lahko sedaj, ko imamo v Trbovljah popolno gimnazijo, dokončali v Trbovljah tudi srednjo glasbeno šolo, če bi takšna šola v Trbovljah bila.

O srednji glasbeni šoli v Trbovljah je bilo že precej govora, tudi potreba po njej je bila že ugotovljena vendar kaže, da se je razširitev tega vprašanja spet zataknila. Ne bilo bi napak, ako bi se o tem nekoliko resneje razmišljalo, saj to zahteva že kulturni razvoj Trbovelj, zlasti še sedaj, ko se nam obeta v najbližji prihodnosti, da bomo z novim Delavskim domom pridobili ne samo možnost širšega kulturnega delovanja, temveč bomo s tem domom prevzeli tudi odgovornost, da bo dom res služil temu, za kar ga požrtvovalna skupina ljudi gradi. To pa bo izvedljivo le tedaj, ako bomo vzporedno z gradnjo Delavskega doma gradili in izpopolnjevali tudi sedanji in pripravljali novi kader kulturnih delavcev, ki bodo sposobni zadostiti vsem zahtevam, ki se bodo nujno postavile pred nas vse. Srednja glasbena šola bi v tem pogledu prav gotovo precej koristila.

V programu letošnje zaključne šolske produkcije so nastopali gojenci iz razredov violine ravnatelja šole prof. Marina, honorarnih predavateljev prof. Guliča in tov. Krulica, klavirski razred je bil zastopan z gojenci tov. Križnika, Bernetičeve in Pavškove, pihalce pa sta pripravila tov. Hudarin in Taušič — slednji poleg tega še mlado čelistko.

Program je začel šolski pevski zbor, ki je pod vodstvom prof. Ulage zapel dve pesmi, zaključil pa šolski orkester pod vodstvom ravnatelja šole prof. Marina. — Vsi nastopajoči, tako solisti kot skupine, so bili dobro pripravljeni, posebno še, ako upoštevamo, da so bili vsi, posebno v tem času pred produkcijo, polno zaposleni v gimnaziji ali osnovni šoli. Mogoče bi bilo priporočljivo, da se zaključna produkcija Glasbene šole časoma le nekoliko premakne, da ne bi sovpadala z zaključkom leta splošnih šol, ker je prenatrpan študij za mladega človeka prav gotovo škodljiv in prenaporen.

Z nastopom so lahko tako predavatelji kot nastopajoči gojenci zadovoljni, saj so nam pokazali, da Glasbena šola zanesljivo ubira pravilno pot v vzgoji dobrih kulturnih delavcev.

-js-

Iz VRHOVEGA

Prosvetni dom. — Po dograditvi Prosvetnega doma v Vrhovem, ki so ga slovesno odprli 1. maja, se je že pričelo v njem živahno kulturnoprosvetno delo, ki dokazuje kako potreben je bil ta Dom tudi v Vrhovem. V Prosvetnem domu so imeli sedaj že vrsto filmskih predstav, ki so bile vse prav dobro obiskane. Akoravno v kraju še niso ustanovili prosvetnega društva, so mladinci že začeli tudi z gledališkim delom, in sicer z vajami za igro »Dve nevesti«. To odrsko delo je mladina uprizorila že dvakrat v nabito polni dvorani. Ljudje so prišli s hribov po dve uri daleč, da si ogledajo prvo igro v Vrhovem. Organizator kulturnoprosvetnega dela je marljivi aktiv LMS Vrhovo. Kobodo v kraju ustanovili tudi prosvetno društvo, se bodo vanj vključili vsi mladinci in mladinke ter ostali prijatelji prosvete in kulture.

Mladini v Vrhovem želimo pri njenem nadaljnjem kulturnoprosvetnem delu obilo uspehov.

Zbor volivcev. — Prejšnjo nedeljo je bil v Vrhovem dobro obiskan zbor volivcev. Zborovalci so obravnavali najprej proračun radeške mestne občine za letošnje leto in ga potrdili, nato pa so razpravljali o raznih gospodarskih vprašanjih, med drugim o prometnem davku z les, o zatiranju koloradskega hrošča, o ureditvi katastra za odmero davka, končno pa še o formiranju novih velikih občin. Volivci so stavili več predlogov, ki jih bo ljudski odbor mestne občine proučil in jim po potrebi ugodil. Zlasti so volivci poudarjali zahtevo, naj lovska družina ali kdo drug plača škodo, ki jo dela divjačina na poljih, posebno še v oddaljenih hribovskih vaseh. Končno so sklenili, da bodo popravili vodni bazen in ga usposobili, da bo imel za primer izbruha ognja tudi spodnji del Vrhovega na razpolago potrebno vodo.

M. F.

Uspela lovska razstava v Radečah

V počastitev 10-letnice naše svobode je Lovska družina v Radečah priredila v prostorih Glasbenega doma dne 4 in 5 junija uspelo razstavo lovskih trofej naših lovcev. Razstavo je obiskalo okrog tisoč ljudi. Posebno pohvalno se je o tej prireditvi izrazil ravnatelj radeške nižje gimnazije tov. Viktor Perdan, ker je imela šolska mladina priložnost, da si pobliže ogleda razne živali, ki krase naše gozdove. Mladini so seveda najbolj ugajale mlade lisičke, ki jih je bilo v okusno prirejenem brlogu kar pet. — K tej prireditvi so pomagali skoro vsi lovci, največ truda pa je vložil za prireditev te razstave tov. Marijan Koren.

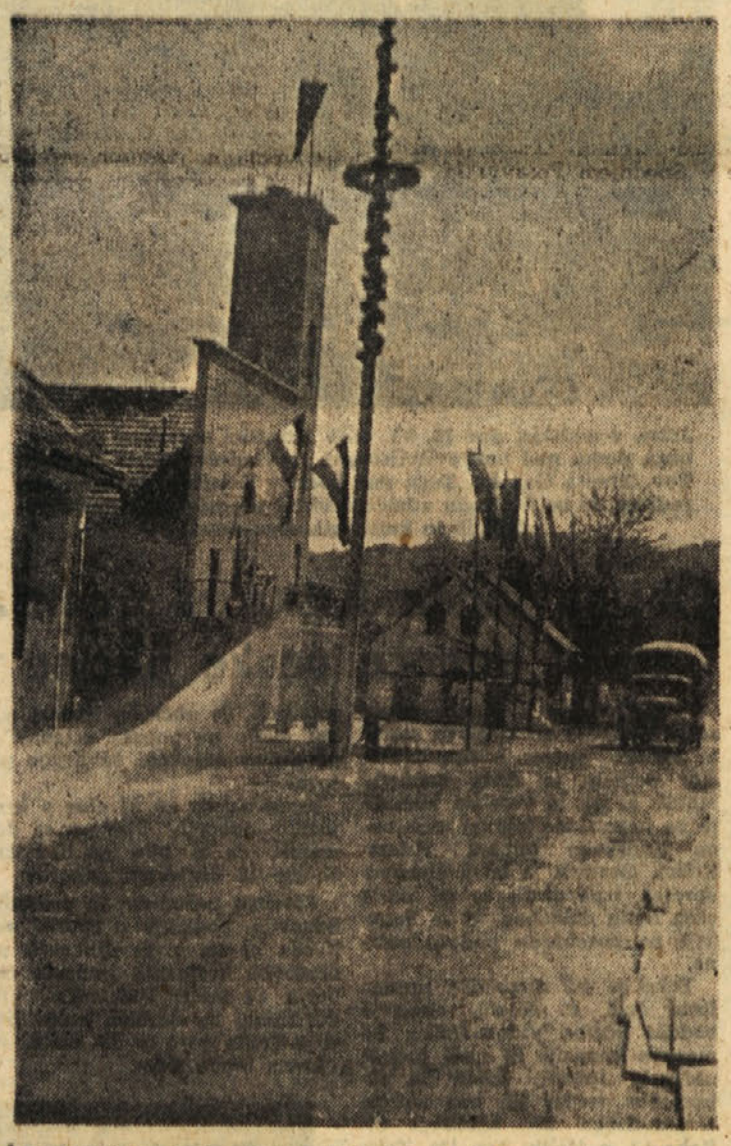

Lep je nov prosvetni dom v Vrhovem. Le-ta bo postal žarišče prosvetljevanja ondotnih delovnih ljudi

Iz Litijske okolice

Taborjenja mladine v Vikrčah

Naša ljudska oblast posveča predvojaški vzgoji naše mladine vso pozornost in ji omogoča tudi praktične vaje v okrajnem taborišču za mladince predvojaške vzgoje v Vikrčah ob Savi pod Šmarno goro. Tam se zbira mladina iz vseh 40 občin našega okraja; stanujejo v šotorih, dobe delovno obleko in petkrat na dan hrano. Vsaka skupina tabori po 14 dni. V taborišče so poklicani mladinci-delavci in kmetje. Mladina se zadovoljna vrača iz taborjenja, ker je preživela 2 tedna na zraku in v prijetnem okolju gorenjske okolice. Strokovna in splošna izobraževalna predavanja jim širijo duševno obzorje. Taborjenje vodijo rezervni oficirji.

Litijski gimnazijci so gostovali v Šmartnem

Dijaki litijske gimnazije so naštudirali igro »Hrastov dol«. Po premieri na odru litijskega predilniškega Sindikalnega doma so gostovali še v Šmartnem. Delo je režiral prof. Dominko, ki je igral tudi sam. Podjetna gimnazijska družina je žela mnogo zasluženega priznanja.

Gasilsko slavje v Šmartnem

Prostovoljno gasilsko društvo v Šmartnem je proslavilo 70-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so priredili jubilejno proslavo in so razvili tudi novo društveno zastavo. Slovesnosti se je udeležilo mnogo gasilskih tovarišev iz drugih krajev, ki so sodelovali tudi pri množičnih vajah.

Iz taborjenja mladine PVV na Izlakah

V lepem letoviškem kraju Izlake-Toplice že več kot mesec dni tabori mladina predvojaške vzgoje okraja Trbovlje. Skozi to taborsko življenje so šle doslej tri skupine mladincev, obveznikov PVV, četrta skupina taborti sedaj na Izlakah, dve naslednji sta pa še predvideni za taborjenje. Podobna taborjenja te mladine so bila na Izlakah že prejšnja leta, vendar z razliko, da je prišla tedaj za taborjenje v poštev le predvojaška mladina izven naših podjetij ter kmečka mladina. Letos pa se bo tamkaj v osemdnevnih izmenah posameznih skupin zbrala vsa predvojaška mladina okraja Trbovlje. Namen tega taborjenja je, da mladinci pred nastopom kadrovskega roka dobe v njem potrebno vojaško predizobrazbo.

Na rudniku Trbovlje-Hrastnik deluje komisija za izvenredno vzgojo. Od te komisije sta odšla na obisk na Izlake predsednik in tajnik komisije, da se prepričata, kako žive mladinci z rudnika na tem taborjenju.

Takoj ko sva pri Toplicah na Izlakah izstopila iz avtomobila, sva odšla proti taborni kuhinji. Pred njo je stal stražar. Pokazal nama je, kje je taborišče predvojaških mladincev. Na vrhu griča nad Toplicami se nama je odprl pogled na tabor mladincev. Videla sva ravno vrsto belo-modrih šotorov. V taborišču je bilo vse mirno, je pri zadnjem šotoru sva našla dežurnega učitelja Bena. Ta nama je v kratkem opisal taborno življenje, toda najine misli so seveda bile pri fantih, ki jih tisti čas ni bilo v taborišču. Bili so na vajah. Pokazal nama je z roko v hrib in stezo, po kateri bova prišla do mladincev.

Po desetih minutah hoje po gozdu sva prispela na veliko jaso. Bil je to travnik okrog in okrog obkrožen z gozdom. Ko sva stopila na jaso, sva opazila skupine mladincev razporejene tu in tam; ta skupinica se je učila izmene strażarskih mest, mladinci druge skupinice so pridobivale znanje o ročnih bombah, na koncu travnika pa je bila spet skupina fantov, ki so imeli fizkulturne vaje. Vsaka skupina se je urila pod nadzorstvom učitelja, ki je opozarjal posamezne mladince na morebitne napake. »Kot prava vojska!« — mi je dejal predsednik. Saj je tudi izgledalo tako: vsi mladinci so bili v vojaških oblekah, imeli so puške in vso ostalo vojaško opravo. Strumno so opravljali vse naloge, ki so jih postavljali prednje njihovi učitelji. Skupina, ki je imela telesne vaje, je bila brez srajc. Krepilo je svoje telesne moči za nadaljnje vaje. Vsi mladinci so bili razdeljeni v vode. Vsak vod je moral določen dan opraviti vse vaje, predvidene po načrtu. — Komandant taborišča, aktivni kapetan, nama je omenil, da se s posameznikі poročajo tudi težave, večina mladincev pa vaje dobro razume.

Taborišče je lepo urejeno. Materialno je dobro založeno, manjka samo vode v neposredni bližini za umivanje, urediti bi bilo treba nadalje jedilnico pri kuhinji. Te pomanjkljivosti pa bi bilo glede na to, da je naš okraj industrijsko močen, lahko rešiti. Če bi vsako podjetje žrtvovalo malenkostno vsoto, bi te napake z lahkoto odpravili. — Po daljšem ogledu vaj mladincev sva spet odšla nazaj v taborišče, kjer je sanitetni referent ravnokar opravljal kontrolo v šotorih, če so vsi po predpisih urejeni; v nekem šotoru je našel neočiščene čevlje: takoj jih je oddal dežurnemu. Referent nama je razkazal tudi taborno ambulanto, ki je bogato založena.

Po kosilu je bilo obvezno kopanje mladincev v bazenu Toplic. Tu so se mladinci razživeli. Bilo je veselja in vrišča. Mladinci so se kopali v bazenu po vodih. Ko je bil določen vod v bazenu, so imeli ostali vodi fizkulturne vaje. Skakali so čez kozla in podobno. To je trajalo tako dolgo, da so bili vsi mladinci okopani. Nato sva sklicala vse mladince, zaposlene na trboveljskem rudniku, na razgovor. Dejala sva jim, da se podjetje zanima, kako mladinci žive v taborišču, kako poteka njihov predvojaški pouk. Vsi mladinci so izjavili, da so z taborjenjem zadovoljni.

Ko sva končala razgovor z rudniškimi mladinci, je bil sklican zbor vseh vodov. Strumno so vsi odkorakali od Toplic proti Izlakam, vmes pa so se razlegale partizanske pesmi vse do prihoda v taborišče. Komandant, kader je opravil potrebno instrukcijo za naslednji dan. Sledilo je predavanje političnega inštruktorja, ki so ga vsi mladinci poslušali z zanimanjem.

Preden sva se poslovila z Izlak, nama je komandant taborišča še opisal življenje mladincev na osemdnevnem taborjenju. Poudaril je, da fantom poleg vsakodnevnih vojaških vaj ne manjka razvedrila, zlasti ob večerih. Takrat so razne igre, prepevajo se pesmi, mladinci se razgovarjajo itd. — ko pa se ob 21.30 zasliši signal, odidejo fantje k počitku. Tabor se pogrezne v globoko spanje in slišati ni drugega kot šum stražarja.

V osemdnevnem taborjenju dožive mladinci to in ono. Poleg vsakodnevnih telesnih vaj igrajo fantje v popoldanskih urah večkrat nogomet in odbojko, hodijo na kopanje, v taborišču pa imajo razna predavanja, n. pr. iz ljudske tehnike, poslušajo sanitetna predavanja in politična, hodijo se na kulturnoprosvetnih večerih, saj prihajajo k njim kulturne skupine iz Trbovelj, Zagorja in okoliških vasi z raznimi gledališkimi igrami, folklornimi nastopi in kinom. Taktrat se predvojaška mladina snide pod vodstvom taborišča s kulturniki v zadružni dvorani na Izlakah. V takem pisanem vsakodnevnem življenju poteče mladincem predvojaške vzgoje čas tako hitro, da sami ne morejo verjeti, ko pride povelje, da se mladinci lahko povrnejo v svoje podjetje ali pa na svoj kmečki dom. Pa saj ni zadnjič — še se bomo videli, in sicer na taborjenju v jeseni!

L. S.

Deset let svobodne gradit ve

V Zagorju stoje velikani

Začudili se boste temu naslovu. Res je, malo je senzacionalen, a nič zato Da pa vam rešim takoj uganko: to so Tovarna konfekcije »Sava«, Tovarna keramičnih izdelkov na Izlakah in Proizvodnja gradbenega materiala.

Dolgo so v Zagorju razpravljali, kako bi zaposlili žensko delovno silo, ki je dopolnila osemnajsto leto starosti in potem ostala doma. Obširni razgovori o vprašanju in želja po čimprejšnji zaposlitvi ženske mladine jih je dovedla do misli, da v Zagorju uredijo tovarno konfekcije, ki je pozneje dobila ime »Sava«. Za drugi občinski praznik v Zagorju so slovesno odprli novo tovarno konfekcije, ki danes zaposluje že okoli sto delavk, a jo nameravajo v prihodnje razširiti tako, da bo zaposlila 250 delavk. S tem bo v Zagorju za nekaj časa rešeno vprašanje zaposlitve ženske mladine. Najboljša pohvala za to mlado podjetje je že to, da je zagorska tovarna kljub močni konkurenci na slovenskem trgu v stanju prodati vse svoje izdelke. V prihodnje nameravajo dati v promet še nove izdelke, predvsem pa žensko konfekcijo. Upamo, da bo »Sava« tudi s temi izdelki osvojila slovenski trg, na katerem slove kot zagorski premog že tudi odlični proizvodi Tovarne konfekcije »Sava« v Zagorju.

Tovarna keramičnih izdelkov na Izlakah je tudi še mlado podjetje, čeprav so že leta 1948 pričeli s proizvodnjo obložnih ploščic. S proizvodnjo so nadaljevali vse do konca leta 1953. V začetku 1954. leta se je v tovarni pokvarila stiskalnica in s tem je tudi prenehalo izdelovanje obložnih ploščic. — V juniju 1954 so pričeli s temeljito preosnovo tovarne. Obnavljali in razširjali so prostore in prešli na proizvodnjo elektro-porcelana, in sicer na izdelavo tako imenovanih »Bergmannovih« pipic vseh velikosti. Tovarna izdeluje kamine in sobne peči vseh barv in velikosti, šamotno opeko za oboke. Poleg tega pa izdelujejo v tovarni okrasno keramiko: pepelnike, vaze, vrče itd — Leni so na novo postavili pečarski obrat, postavili plamensko peč za žganje pečenic in pozidali pečarsko delavnico. Oddelek šamotarne so povečali in zdaj izdelujejo šamotno opeko odlične kakovosti za Tovarno okovja in pločevinastih izdelkov »TOBI« v Bistrici pri Mariboru. V načrtu imajo še osnovanje oddelka stiskalnice za izolacijske perle iz kooderita. Kakor Bergmannove pipice za dve, tri in štiri žice, tako so bile tudi perle iz kooderita doslej izrazito uvozni predmeti. Sedaj bo mlada izlaška tovarna lahko prihranila marsikateremu podjetju dragocene devize.

Danes zaposluje mlada tovarna na Izlakah že čez 40 ljudi. Računajo pa, da bodo s povečanjem proizvodnje povišali stalež zaposlenih na 70 delavcev. — Letos so odprli nov glinokop, v katerem je glina odlične kakovosti za keramične izdelke. V njem pridobivajo tudi glino za šamotno opeko. Tako je začela na robu zagorske komune rasti nova industrija, ki bo zaposlila v prihodnje precej novih delavcev iz izrazito kmečke okolice in pomagala dvigati življenjsko raven naših delovnih ljudi.

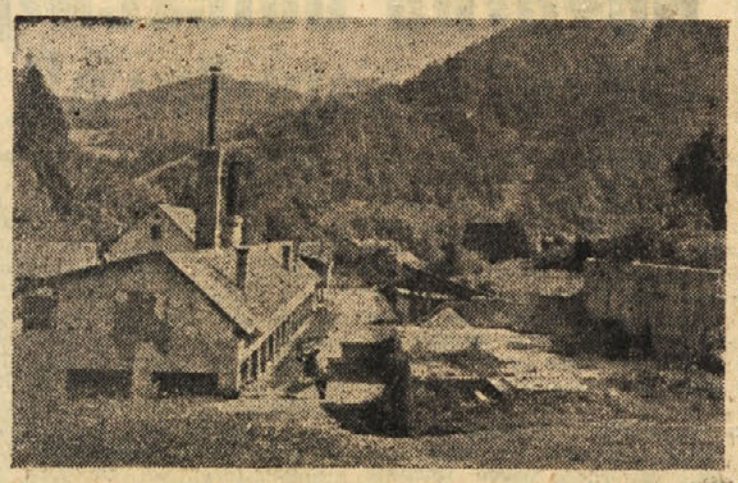

Tovarna keramičnih izdelkov Izlake med obnovo (avgusta lani)

Tretji velikan pa je Proizvodnja gradbenega materiala v Zagorju. Ta največji apneničarski kombinat v Jugoslaviji je nastal 1. februarja 1955 s fuzijo Apnenic rudnika v Zagorju in apnenic Proizvodnje gradbenega materiala ter obrata Cementnine. Tudi ta kolektiv ima velike načrte za prihodnost. Obrat Cementnine, ki je edino tovrstno podjetje v Zasavju bodo letos modernizirali. V prihodnje nameravajo pričeti z izdelovanjem jamskih opornikov in oblikovnikov za šahte iz armiranega betona — mislijo pa tudi že na izdelavo železniških pragov iz armiranega betona. Tako bo to najmlajše podjetje v Zagorju tudi doprineslo svoj delež k zmanjšanju porabe lesa. Mislijo pa pričeti izdelovati še nekatere proizvode, ki jih danes še ni na domačem trgu. — Tudi obrat Apnenice I nameravajo razširiti in dozidati še eno peč. S tem se bo produkcija apna od dosedanjih 140 ton dnevno povečala na 170 ton. V prihodnje nameravajo pričeti s hidriranjem apna za izvoz — seveda, če bodo za to dani vsi pogoji. Tako tudi kolektiv Proizvodnje gradbenega materiala v Zagorju, ki danes zaposluje okoli dve sto delavcev, skrbi, da se v bodoče še razširi in prispeva svoj delež k čimprejšnji izgradnji socializma pri nas.

To so velikani, ki so zrasli po osvoboditvi v doslej tipično rudarskem kraju Zagorje. Prav tako kot rudnik rjavega premoga v Zagorju, tako tudi navedena podjetja skrbe da se proizvodnja iz dneva v dan veča, s tem pa večamo iz dneva v dan naš narodni dohodek, ki je porok, da bomo lahko v prihodnje še v večji meri gradili in ustvarjali.

Tako je tudi Zagorje v desetih letih po osvoboditvi doprineslo svoj delež k izgradnji nove socialistične Jugoslavije. Zagorski proletarec je ostal zvest svoji tradiciji, neomajen in predan svetlim idejam socializma in mirnega sožitja na svetu. In takega proletarca najdeš danes v vseh zagorskih podjetjih.

Napisal: Marijan Lipovšek

Strelstvo je zelo razvito

STRELSKO OKROŽJE KRŠKO IMA 14 STRELSKIH DRUŽIN — NA LANSKOLETNEM REPUBLIŠKEM TEKMOVANJU SO OSVOJILI SREBRNO IN BRONASTO ZNAČKO DOBREGA OZIROMA MOJSTRA-STRELCA — PO ŠOLAH BODO USTANOVILI PODODDELKE STRELSKIH DRUŽIN

Strelstvo je v zadnjih letih zavzelo vidnejše mesto na polju vseh organizacij, kar nam je v posebno zadovoljstvo. Poleg športa pa usposabljamo naše mladince v streljanju in s tem se veča tudi obrambna sposobnost naše domovine.

Strelsko okrožje Krško je bilo ustanovljeno pred dvema letoma. Zanimanje za strelstvo je res veliko predvsem med mladino, lovci in pripadniki predvojaške vzgoje, kar se odraža na številu strelskih družin, katerih je v Spodnjem Posavju 14. Delo v družinah je bilo do sedaj otežkočeno predvsem zaradi pomanjkanja orožja. V zadnjem času pa se jim je posrečilo nabaviti večje število pušk domačega izdelka. Tudi vprašanje municije je sedaj zagotovljeno, ker jim jo dobavi ljudska armada zastonj. Sedaj šteje strelsko okrožje Krško okrog 800 aktivnih članov. Upajo pa, da se bo število članstva letos še podvojilo in to prav zaradi materialnih ugodnosti.

Najbolj pereče je bilo vprašanje strelišč, saj je bilo to do letos resna ovira razvoja strelstva. Letos je v dokončni izgradnji moderno strelišče pri Tovarni celuloze in papirja na Vidmu, katerega nameravajo otvoriti dne 22. julija. Uspelo jim ga je zgraditi z vsesplošnim razumevanjem podjetij in okrajnega ljudskega odbora, ki so pravilno razumeli pomen strelstva. Vodstvo okraja in gospodarska podjetja so z velikim razumevanjem moralno ogromno prispevala za razvoj strelstva v krškem okraju, pa tudi sedaj strelci ne naletijo na gluha ušesa pri delavskih svetih in upravnih odborih, ki dobro vedo, da moramo čimprej ves izgubljeni čas (to je do leta 1952) nadomestiti in postati močan center strelstva v Sloveniji.

Na lanskem republiškem prvenstvu v Ljubljani so strelci strelske družine Celuloze osvojili srebrne in bronaste značke dobrega oziroma mojstra strelca, kar je nedvomno velik uspeh že v samem začetku. Vsled pomanjkanja dobrih strelišč so se vsa nadaljnja tekmovanja vršila na zasilnih strelliščih, kjer pa seveda ni mogoče doseči dobrih rezultatov.

Za zimsko sezono je Strelska zveza Slovenije razdelila večje število zračnih pušk. S tem so dvignili in omasovili strelstvo med pionirji in članicami.

Strelsko okrožje je razpisalo ligaško tekmovanje, ki se ga je udeležilo osem družin. Takoj za tem tekmovanjem, kjer so bili doseženi lepi rezultati, je bilo v mesecu marcu republiško tekmovanje v Celju, kjer so krški tekmovalci dokazali kaj pomeni sistematičen trening in so se plasirali takoj za ljubljanskimi in mariborskimi ekipami. Prvič je tu nastopila še ženska in pionirska ekipa, ki sta se dobro pokazali.

Ker imajo vse družine dovolj orožja, pričakujemo letos še boljših rezultatov v republiškem merilu.

Drugi močnejši center v okraju so Brežice, kjer vlada veliko zanimanje za strelstvo, nimajo pa primernega strelišča, kljub temu, da imajo sicer vse pogoje za zgraditev tega. Zato bo treba napeti vse sile, verjetno bodo prispevala tudi tamkajšnja podjetja svoj del, da se strelišče v Brežicah čimprej zgradi.

Pohvaliti je treba še strelske družine Krmelj, Senovo in Brestanico, ki aktivno delajo in bodo sčasoma iz njihovih vrst prišli dobri strelci.

Večjim strelskim centrom, kot so Ljubljana, Kranj in Maribor se je zadnja leta pridružilo še krško okrožje. Kot je znano so vse športne organizacije po vojni podedovale razen materiala in rekvizitov že ustaljeno tradicijo in strokovnjake ter pričele takoj z nadaljnjim delom, dočim je bila streska organizacija brez strokovnega kadra posebno v krškem okraju. Do letošnjega leta sta bila v krškem okrožju le dva strokovna sodnika, ki sta se udeležila strelskega tečaja v Cerknem, katerega je priredila SZS. Prav zaradi pomanjkanja kadrov je v zadnjem času priredilo strelsko okrožje tečaj za sodnike in instruktorje ter dalo tako smernice za nadaljnje delo v družinah.

Po sklepu Strelske zveze Jugoslavije se bodo po vseh šolah ustanovili pododdelki strelskih družin, katerim so že zagotovljena materialna sredstva. Nekateri učitelji v Spodnjem Posavju že aktivno delajo v strelskih družinah. Zaželeno pa bi bilo, da se v to organizacijo vključijo še ostali.

S tem, ko bodo na šolah ustanovljeni pododbori strelskih družin bo okrožje pridobilo na številu članstva, čez leta pa bo zagotovljen dober strelski kader. Naš mladi rod se bo razvil v dobre strelce, ki bo pripravljen braniti pravice naše lepe domovine.

Da se ne pozabi...

Pod naslovom »Nič ni tako skrito...« smo brali v »Slovenskem poročevalcu« senzacionalno novico, kako je bil Alojzij Pliberšek iz Maribora načelnik za zdravstvo in soc politiko OLO Maribor okolica, ki se je povsod kazal kot velik borec za socializem, sedaj pa je razgaljen kot bivši gestapovec. Ta je že leta 1941 v službi gestapa sodeloval v preseljevalnem štabu, v katerem so bili sami zagrizeni nemčurji in hitlerjanci. Tako je tudi ta pripomogel k največji tragediji v našem Posavju, v tako imenovanem preseljenskem pasu do množičnega preseljevanja naših ljudi v Slezijo in drugam. Po opravljenem popisu za izselitev je postal Pliberšek tolmač in nadzornik zaplenjenega premoženja izseljenih Slovencev iz vasi Dobova, Sela in Mostec pri Brežicah. Kakor pa je za take podle izdajalce in koristolovce značilno, je kot nadzornik tudi sam kradel in so ga zato Nemci sami obsodili na 13 mesecev zapora. Po vojni pa se je Pliberšek izdajal za žrtev fašizma, češ da je bil od Nemcev zaprt. Zakaj je bil zaprt, pa ni povedal!

Vse premajhno pazljivost posvečamo razgaljevanju škodljivih izdajalskih elementov, ki se skrivajo še po drugih krajih in se z lažnimi izpovedmi vrivajo na razne važne politične ali gospodarske položaje. Evidenco o takih ljudeh bi morali započeti v krajih, kjer so v času okupacije delovali, ter se zanimati, kje so sedaj ti ljudje. Zveza borcev naj bi prevzela to nalogo!

Sedaj, ko slavimo v našem Posavju 10-letnico osvoboditve in vrnitve iz izseljenstva, se spominjamo tudi raznih dogodkov iz leta 1941, ki še niso pozabljeni. V raznih krajih so se takoj ob prihodu okupatorja ponudili petokolonaši in pa takšni, ki bi hoteli pokazati svojo moč in oblast pod zaščito okupatorja, ter se iznebiti političnih nasprotnikov, ki naj bi jih Nemci izselili.

S takim namenom je tudi v našem Posavju bivši lovec v hitlerjanski obleki, ki jo je imel že prej pripravljeno, kljub dežju tako požrtvovalno izkopaval spominsko lipo, pod katero je bila zakopana steklenica s pergamentom, s podpisi raznih društev. Upal je za trdno, da bo s tem dokumentom, ki ga je takoj predložil Nemcem, dosegel svoj namen, da bodo takoj zaprli, ali pa vsaj izselili vse tiste, ki so bili v zvezi s tem pergamentom. Pa se je mož, ki mu sicer ni bilo do krampa in motike, zaman trudil in odkopaval! Nemci niso na pergamentu našli nič kaznivega, pa so ga dali na občino v shrambo.

Da bi Nemcem dokazal, kako zelo navdušen hitlerjanec je, ni mogel mirovati. Ker v tedanjem, že določenem preseljenskem pasu niso ustanavljali prosluleg »Heimatbunda«, kjer je upal na kak položaj, je ta mož zato kar sam ustanovil »Wehrmannschaft« in sebe postavil za vodjo in takoj organiziral vaje v upanju, da si bo zaslužil naklonjenost okupatorja. Toda vsa velika požrtvovalnost in tudi hitlerjanska obleka nista pomagala; tudi on je moral na pot skozi rajhenburški grad v Slezijo, v izseljenska taborišča. Tam se je ponovno skušal uveljaviti in priti do vplivne besede. Kako in kaj je bilo tam, pa bi vedeli tisti, ki so bili deležni njegove »pomoči«.

Po osvoboditvi si dolgo ni upal nazaj v domači kraj. Dosti je imel strahu, da bi dobil zasluženo plačilo za izdajalsko početje od osvobojenega ljudstva in ljudske oblasti. Nemci so mu tudi hišo in vsa poslopja »odselili« v času ko je še v taborišču njim hlapčeval. Njegov sin pa se je tudi kmalu raje vrnil nazaj v inozemstvo.

Kdor je zvesto služil okupatorju, bi rad služil tudi drugim. Rad bi prišel do besede v množičnih organizacijah, a najraje pa bi spet postal tisto, kar je bil nekoč. Pa je svet tako nehvaležen in noče pozabiti in mu privoščiti največjega veselja — »pihalnika«!

Kronist

Dr. Mirko Bric:

Problem otroka

(Nadaljevanje)

Torej iz vsega tega je sedaj jasno to, da je življenje bacila, ko pride v naš organizem, odvisno od naše prirodne odpornosti in pa od konstitucije. Zunanji činitelji pa lahko okrepijo ali pa oslabijo obrambo organizma

Vse to naj bi bil samo uvod k obrazložitvi načina, kako prisilimo ali usposobimo telo našega otroka, da je pripravljeno za morebitni vdor bacilov v njegov organizem.

Vsi ste že gotovo slišali o BCG — o cepljenju proti tuberkulozi. Ker je danes še veliko nasprotnikov cepljenja, in to ne samo med laiki, ampak tudi med zdravniki, bom poskusil to stvar popolnoma razčistiti, da bomo imeli enkrat za vselej pravilne pojme o zaščiti proti tuberkulozi.

Kaj je pravzaprav BCG? To je tuberkulozni bacil, ki je tako oslabljen, da človeškemu telesu ne more škoditi, ampak samo prisili organizem, da je v stalni pripravljenosti zoper prihod pravega bacila tuberkuloze. Če pride bacil tuberkuloze v naše telo, ki je nepripravljeno, se hitro množi, in sicer poraste v treh tednih njegovo število od 10.000 na 300 000. Bacili pa, ki pridejo v telo, ki je pripravljeno in cepljeno z BCG, se ne morejo množiti v tako velikem številu.

Statistike nazorno prikazujejo, kako velika je razlika med umrlimi otroci, ki so cepljeni in med necepljenimi. Na Švedskem umre 1,5 na tisoč cepljenih otrok in 6,3 na tisoč necepljenih otrok. Pri dojenčkih je razlika veliko večja. Tu umre 4,1 na tisoč cepljenih in 23,1 na tisoč necepljenih otrok. V Ameriki so cepili 1500 otrok z BCG, 1500 pa z navadno vodo. Vse to je bilo napravljeno strogo zaupno, tako da niti zdravniki niso vedeli za ta poskus. Kaj se je pokazalo čez sedem let? Od cepljenih otrok jih je umrlo samo 6 zaradi TBC, od necepljenih pa 53!

Da nam bi bil pomen cepljenja proti tuberkulozi še bolj jasen, bom navedel tale primer: vzemimo državo, ki jo uničujejo notranje razprtije, ki ni oborožena, ki nima ne vojakov ne topov, ne orožja in ne avionov; tako državo lahko vsak sovražnik hitro premaga.

(Nadaljevanje sledi)

Jože Štok-Korotan:

V NOČNEM VRTINCU

Topla sapica je valujoče pihljala skozi košato smrečje mogočnega gozda. V njegovo skrivnostno nedrje ni moglo posijati niti poletno sonce. Vanj so pokukali le posamezni sončni prameni in tam odlagali svoj sijaj in toploto. In takrat je bilo najlepše. Nad tihim čebljanjem narave je plavalo barvito ptičje petje. Njegova sanjska melodija se je prav tajinstveno vpletala v opojno harmonijo narave, kakršno ne more skomponirati noben umetnik

V objemu vseh teh lepot, v bujnem zelenju Gozdnika, je počivala trojka revirskih partizanov. Bila sta dva kurirja I. štajerskega bataljona in Lojze Ribič-Tone, sekretar okrajnega komiteja za teren Hrastnik in Laško. Borci so bili ob veselem srečanju razigrani ko le malokdaj. S kramljanjem in tiho pesmijo, ki jim je popevavala po ustnicah, so si ustvarjali prijetno vzdušje.

Pod noč sta kurirja odrinila proti Čemšeniški planini v svoj bataljon, aktivist Tone pa je odšel v Hrastnik na sestanek osnovne organizacije Komunistične partije, nato pa še na sejo odbora Osvobodilne fronte za hrastniški okraj...

O, vraga, pa kar v Hrastniku! . . Podnevi ali ponoči? To pot ponoči, drugič podnevi, kakor je pač naneslo

Ej, Tone je bil partizan svoje vrste! Ponoči je v hribih in doline vodil razne sestanke kot partizan, podnevi pa si ga nepričakovano srečal v civilni obliki tudi v Trbovljah, Hrastniku, na Dolu, v Laškem in drugod. Z drznimi prijemi je organiziral enote odpora, večkrat pa je tudi sam posegel po eksplozivu in pognal k vragu kakšno rudniško napravo, mimogrede prekucnil kakšnega Nemca, ali pa jo po svoje zagodel sovražniku. V njegovem srcu ni bilo strahu in obupa — na poti revolucije ni poznal preprek!

Toneta je bilo res vsepovsod dosti. Dopoldne je odšel po opravkih v Trbovlje, opoldne se je peljal s kolesom skozi Hrastnik, zvečer pa je s svojo drznostjo izzival žandarje na Dolu. Nemci so ga lovili vsepovsod in večkrat zaman besneli za njim. Na njegovo glavo so razpisali celo denarno nagrado v znesku 10.000 RM. Toda vse zaman. Te nagrade ni dobil nihče, kajti Tone je bil kot leteči sokol revirjev — neugnan strah za Nemce in njihove petoliznike, a velik up zmage in svobode v srcih revirčanov.

V mraku se je Tone vrnil iz Hrastnika na Kal. V večernem zatišju se je zamislil v dolino Rečice in Hude jame. Tam so živeli skromni, dobrosrčni in prijazni ljudje, vedno pripravljeni pomagati človeku v težavah in nesreči. Tonetu so bili zelo pri srcu, imel jih je rad. Zato mu je bilo težko, ko je tamkajšnja nemška posadka vihtela nad njimi bič nacizma in suženjstva. Vsak udarec po plečih naših ljudi je bil hkrati udarec tudi po njegovem hrbtu.

Tone je dolgo in temeljito razmišljal, kako uničiti to postojanko ter osvoboditi dolino Rečice in Hude jame

Oh, to pa ne bo tako zavozlano, si je prigovarjal Tone. Na sestanek bom poklical Djura, potem pa malo dobre volje in korajže, in ni hudič, da ne bi pripravil »verkšucem« kakšne vražje gostije!

Dušan Poženel-Djuro je bil kot napreden rudar glavni politični aktivist in organizator osvobodilnega gibanja v rudniku Huda jama. Ko je prišel k Tonetu na sestanek, je brez pripombe obljubil, da bo pomagal pripraviti napad na nemško postojanko v Rečici in Hudi jami. Za zbiranje podatkov o postojanki pa sta se takole dogovorila:

Lojze Ribič-Tone kot sekretar Okrožnega komiteja KPS za revirje spomladi 1944 na Kalu

V postojanki Hude jame službuje »verkšuc« Ilija Ninković, po rodu Bosanec, ki kaže protinemško razpoloženje. Djuro bo navezal z njim stik in mu ponudil zvezo s partizani. Kolikor bo mož pripravljen sodelovati, naj se Djuro dogovori z njim za sestanek.

Sonce ni vzšlo niti trikrat, ko je Tone že dobil odgovor iz Hude jame. »Verkšuc« Ninković je bil pripravljen priti na sestanek. Pripomnil je le, da ne more daleč proč od postojanke Tone zaradi tega ni niti najmanj omahoval. Ninkoviću je določil mesto za sestanek v sami Hudi jami nad vhodom v rudniško jamo. Menil je, da bo v neposredni bližini stražarnice še najbolj varno. Varno bi bilo sicer marsikje, če bi bil Tone prepričan, da ima »verkšuc« poštene namene

Bil je lep junijski dan. Pogumni Tone in dva kurirja Veličkove čete so se prikradli na dogovorjeno mesto že ob treh popoldne. Iz previdnosti, da jim Ninković ne bi nastavil kakšne pasti, so pazljivo pregledali ves teren, nato pa se zavlekli na prežo in čakali.

Ob petih popoldne je prišel »verkšuc« Ninković na zvezo. Tone ga je najprej ostro prijel, zakaj hlapčuje Nemcem. Mož se je skušal nekaj izgovarjati, da so ga švabi nasilno mobilizirali in da po srcu ni za nacizem in za Nemce. Vendar mu je Tone dokazal, da je pogrešil, ker še ni slekel nemške uniforme. Svoj greh pa lahko sedaj nekoliko opere, če priskrbi natančen načrt vseh rudniških objektov v Hudi jami ter zbere podatke o številu in oborožitvi »verkšuc« posadke..

Po sedmih dneh, na dan, ko je potekel dogovorjeni rok, je Ninković prinesel Tonetu skrbno izdelan načrt rudniških objektov Hude jame. V načrtu so bile vrisane tudi vse utrdbe vojaške posadke, stražarska mesta in gibanje patrol. V posebnem poročilu je bilo napisano, da posadka šteje 28 mož, oborožena pa je z mitraljezom, štirimi brzostrelkami, 23 puškami, 34 bombami in več tisoč raznimi naboji...

Pred vrnitvijo v svojo postojanko je Ninković želel, da mu Tone pove natančen čas napada, da bi se lahko pravočasno umaknil. Tega pa po nenapisanih partizanskih in sploh vojaških pravilih ni zvedel.

(Dalje prihodnjič)

ZA NAŠE KMETOVALCE IN GOSPODINJE

Inž. Franjo Urleb:

Plačevanje prispevkov v sklad za obnovo gozdov

Neredno plačevanje prispevkov v sklad za obnovo gozdov, ki se plačujejo od posekanega lesa, zahteva, da po časnikih obravnavamo ta problem. Kakor pri drugih zakonskih predpisih s področja gozdarstva, tako tudi ta uredba o plačevanju prispevkov v gozdni sklad ni popolnoma jasna gozdnim posestnikom oziroma upraviteljem gozdov. Drugače si namreč neopravičljivega zavlačevanja tega vplačila ne moremo razlagati. Največ napak se po navadi pojavlja v tem, da gozdni posestniki prepuščajo plačilo gozdne takse kupcu ki je v našem primeru v glavnem kmetijska zadruga tistega področja, kjer je bil les posekan — zadruge pa iz nerazumljivih razlogov ta vplačila zavlačujejo, kar ima za posledico še plačilo zamudnih obresti. Takšen način poslovanja pa seveda ne more koristiti ne zadrugam ne upravi za gozdarstvo, ki ji neredno denarno vplačevanje onemogoča pravilno investicijsko politiko v gozdnem gospodarstvu. Vsekakor bi morala inšpekcijska služba odgovorne uslužbence klicati na odgovornost. Poudariti pa je treba, da je za plačevanje prispevka ravno tako neločeno odgovoren tudi prodajalec lesa. Pozneje se bomo pri obravnavi same uredbe še enkrat povrnili na to.

Da bi tudi tukaj odpravili nejasnosti, se bomo na kratko dotaknili najvažnejših točk zadevne uredbe ter jih poskušali tudi obrazložiti. Tako na primer uredba pravi, da je prispevek treba plačati od vsega lesa, ki se poseka ali kako drugače podre v gozdovih, drevesnih pasovih ki varujejo tla pred vetrom, peskom ali vodo in na gozdnatih pašnikih. Ravno pri tej stvari pa pride do največjih nesoglasij med prizadetimi lastniki in gozdarskimi organi. Že gori je omenjeno od kakšnega lesa se plača prispevek. Zelo malo je izjem, zlasti v našem okraju, ki je hribovit, ter imajo gozdovi oziroma drevesni pasovi skoraj vsepovsod varovalni karakter v tem ali onem smislu. Omeniti je treba nadalje tudi to da ni važno, ako je neka površina vpisana v katastru kot travnik ali pašnik, marveč je važno, kaj tista parcela predstavlja. Vsak pašnik ali travnik, ki je do 33% svoje površine porasel z drevjem ali grmovjem, se mora šteti za gozdno površino oziroma gozdnati pašnik ter se mora od lesa, ki se poseka na teh površinah, absolutno plačati gozdna taksa. Na tem mestu bi tudi omenil, da pritožba proti plačilnemu nalogu oziroma odločba o odmeri prispevka nima odložilne moči, to se pravi, da je treba plačati takoj, kljub pritožbi. Ako je pritožba ugodno rešena, se denar povrne. Pritožbo proti odločbi pa je treba vložiti najkasneje 15 dni po prejemu odločbe. Prepozno vložene pritožbe se ne bodo obravnavale. Ravno tako je treba plačati prispevek v 15 dneh po pravomočnosti odločbe, to se pravi v 15 dneh od dneva ko je posekani les pri panju izmerjen in žigosan. Od nepravočasno plačanih prispevkov se terjajo 9-odstotne zamudne obresti. Kot smo že uvodoma omenili, sta za plačevanje prispevka nerazdruženo vezana tako prodajalec kot kupec lesa, zato opominjamo gozdne posestnike, naj ne prepuščajo slepo plačevanje prispevka kupcu, marve naj v nakupno-prodajni pogodbi navedejo rok plačila ter se na ta način rešijo odgovornosti.

V mnogih primerih se vlagajo prošnje za oprostitev plačanja prispevka v gozdni sklad. V določenih primerih so prošnje utemeljene, običajno pa ne. Da tudi v tej zadevi ne bi bilo več zapletov, bomo obrazložili, kdaj in v kakšnih primerih bo prosilec oproščen od plačanja prispevka: 1. od lesa, ki ga zavezanec neposredno uporabi za popravilo ali obnovo svojega stanovanjskega ali gospodarskega poslopja, ki je bilo uničeno po naravni nezgodi (požaru, viharu, snegu, povodnji, plazu in podobno), ali po vojnih dogodkih, in tudi od lesa ki ga zavezanec da drugemu za tak namen; 2. od lesa, ki ga zavezanec odda za neposredno uporabo pri gradnjah v zvezi s komunalnimi potrebami (šole, gasilski domovi in podobno).

Popolna oprostitev prispevka se lahko dovoli samo tedaj, če je zavezanec za namene iz 1. in 2. točke dal les brezplačno, ali če je v primeru iz 1. točke uporabil les za svoje potrebe. Če se pa les ne porabi v enem mesecu za namen, za katerega je bila dovoljena oprostitev, izgubi oprostitev veljavo (Ur. list LRS št. 26-54). Opozoriti je treba še na to, da se ravno v primerih elektrifikacije mnogokrat vlagajo prošnje za oprostitev plačila, ko se les proda, pa se potem namerava izkupiček porabiti za izgradnjo elektrovoda. Za take primere, kot že rečeno, ko se les proda ni zakonite podlage za oprostitev, drugače pa je, ako se elektrovodni drogovi podarijo in neposredno vgradijo v elektrovod.

Važno je tudi opozoriti gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo z odkupom lesa na resne posledice, ki nastanejo, ako dajo neresnične podatke na škodo gozdnega sklada. Ako dejanje ni kaznivo po kazenskem zakoniku, se pravna oseba (gospodarska organizacija) kaznuje z denarno kaznijo do 100.000 din. Poleg pravne osebe se kaznuje z denarno kaznijo tudi vodja oz. odgovorni uslužbenec pravne osebe. Razen denarne kazni se lahko izreče tudi varnostni ukrep odvzema lesa, ki je predmet prekrška, če zavezanec lesa nima več, pa varnostni ukrep odvzema izkupička za tak les oziroma vrednosti takega lesa.

Morda se bo komu zdelo, da je to vse skupaj pretirano, toda če vzamemo v poštev, da je les surovina, po kateri je vedno večje povpraševanje, je treba razumeti, da nam je potreben denar, da dvignemo proizvodno zmogljivost naših gozdov ter da gradimo gozdne komunikacije, ki bodo služile tako negi gozdov kot njihovi eksploataciji. Vsakemu posestniku je jasno, da mora, če hoče na svoji zemlji nekaj pridobivati, to zemljo obdelovati in gnojiti. Enako je z gozdovi: brez nege in investicij bo gozdni prirastek padel, kar pa v našem interesu in v interesu naših potomcev ne moremo dopustiti; zato opominjamo vse prizadete, da v redu in v predpisanih rokih plačujejo zakonsko določene prispevke v gozdni sklad.

O višini teh prispevkov in o načinu plačevanja pa bomo spregovorili v najbližjem času.

Gozdnim posestnikom

Močan razmah gradbeništva, rudarstva, lesno-kemične industrije itd. po vojni zahteva čedalje večje količine lesa, predvsem lesa iglavcev. Povečano povpraševanje pa nikakor ni mogoče vskladiti s proizvodno zmogljivostjo naših gozdov, zato je pač treba iskati poti, da bi ta pereči problem rešili in vsaj do neke mere zadostili potrebam omenjenih industrij.

O nadomestitvi jamskega lesa v rudarstvu in okroglega gradbenega lesa v gradbeništvu je že razpravljala Ljudska skupščina in so o tem že dovolj pisali dnevni časniki, zato bi se tu bolj držal teh problemov pri potrošnji lesa iglavcev v kmečkem gospodarstvu. To pa iz razloga, ker se v kmečkem gospodarstvu dostikrat les neracionalno predeluje, pa na ta način pomanjkanje surovine postane še bolj pereče. Dostikrat se žaga les iglavcev, katerega obdelava je neupravičena (les izpod 22 cm prsnega premera), ali pa celo teše, kar ima seveda za posledico 50 % odpadka. S tem, ko žagamo les izpod 22 cm prsnega premera, se ta les odteguje rudnikom in pa tudi tovarnam celuloze, ki so pa sedaj že skoraj stoodstotno navezane v svoji proizvodnji ravno na te sortimente. Kar se pa tiče tesanja pa tako vsakdo vè, kakšen odpadek nastaja. Temu se da pomagati tako, da kmetje tam, kjer rabijo trame, dajo te sežagati pač na žago, kjer je odpadek precej manjši (30 do 35 %). Izjema je seveda pri tistih kmečkih gospodarstvih, ki so v hribovitih krajih in od žage zelo oddaljena, pa potrebujejo tesan les za svojo lastno uporabo. Za take primere določa zakon, da se les iglavcev lahko teše, ampak seveda po predhodnem dovoljenju uprave za gozdarstvo OLO. Dovoljenje za tesanje se lahko napiše že na samem sečnem dovoljenju ali pa se izda posebna odločba v primeru, da je za tesanje lesa vložena posebna prošnja. Posebna prošnja za tesanje lesa pa mora biti kolkovana.

Ravno tako je s predelavo iglavcev v drva. V nobenem primeru, razen če ima gozdni posestnik za predelavo v rokah dovoljenje, lesa iglavcev ne smemo predelati v drva. Že prej omenjeno pomanjkanje lesa iglavcev vsekakor opravičuje te, precej ostre mere. Kot že večkrat, zopet apeliramo na gozdne posestnike, da se pridružijo in spoštujejo ukrepe ljudske oblasti, ki jih je izdala samo zaradi vsklajevanje potreb našega celokupnega gospodarstva.

Ing. F. U.

Nevarna bolezen piščancev — črvi v sapniku ali singamoza

Ta bolezen je pri nas — posebno v okolici Dobove — že precej razširjena. Če se enkrat pojavi, jo je zelo težko zatreti. Je pa tudi precej nevarna ker lahko povzroči, da ostanejo cele vasi brez kokošjega podmladka. V okuženih predelih se potem pojavlja vsako leto in ima potem za posledico številne pogine, zlasti pri piščančkih in purančkih.

Povzročitelj bolezni je zelo tanek, približno tri centimetre dolg črv rdeče barve. Imenuje se syngamus trahea. Živi prisesan v sapniku perutnine tako odrasle kot pri podmladku.

Pri odraslih živalih znamenj bolezni skoraj ne opazimo. Zato so te in pa divje ptice (vrane, srake, vrabci, škorci itd.), ki jih ta zajedalec tudi napada, glavni nosilci in razširjevalci te bolezni.

Pri piščancih pa so znamenja okužbe s temi črvi zelo vidna in bolezni ni težko prepoznati. Oboleli piščanci stegujejo vrat, držijo odprt kljun, otresajo z glavo, težko dihajo in izkašljavajo sluz. Z otresanjem glave se skušajo rešiti vsiljivcev, kar jim pa brez naše pomoči ne uspe. Če so močno okuženi, se jih navadno zaduši veliko število. Smrtnost je lahko 20—100-odstotna. Izgube so tem večje, čim mlajši so piščanci. Tisti, ki ostanejo, zelo hirajo, saj črvi ne povzročajo samo motenj pri dihanju, temveč sesajo tudi kri in s tem živali zelo oslabijo. Piščanci na okuženih dvoriščih izgledajo kaj žalostno.

Bolezen lahko ugotovi tudi veterinar, ki pregleda blato, če so v njem jajčeca, ali pa če piščancev sapnik s strani močno osvetli, ker se tedaj zajedavci vidijo kot tanke rdeče niti.

Kako se bolezen širi? Samice znesejo veliko število jajčec, ki jih nosilci zajedavca (parazita) z izkašljano sluzjo ali pa z blatom izločajo. V ugodnih pogojih (ob vlagi in toploti) se iz jajčec že v sedmih dneh razvijejo ličinke. Te so povsod tam, kjer bivajo ali hodijo okužene živali. Pri brskanju in iskanju hrane ter pri pitju okužene vode pridejo v piščančeva prebavila tudi ličinke rdečega črva. V njihovem črevesju se ličinke zelo naglo razvijajo, preidejo v krvni obtok, z njim v pljuča in od tu v sapnik. Po nekoliko dneh opazimo prva znamenja bolezni.

Singamozo lahko zdravimo na več načinov. Nekateri izurjeni rejci izvlečejo črve iz sapnika s pomočjo peresa, ki je namočeno v kako lepljivo, neškodljivo snov. Za tak način odstranjevanja zajedavcev je treba precej spretnosti in potrpljenja, pa še ni uspeh vselej popoln.

Veterinar lahko pomaga z injekcijami, ali kadar gre za visokovredne živali s tem, da prereže sapnik in s pinceto pobere črve.

Najenostavnejši in za sedaj najuspešnejši način zdravljenja je z vdihavanjem (inhalacijo) praška barium-antimonil-tartarata, ki zajedalca ubija in jih živali nato izkašljajo. Ta prašek — pod označbo BAT — dobimo v vseh lekarnah.

Sam postopek zdravljenja s tem sredstvom je sledeči: v zabojček ali škatlo velikosti 30×30×30 cm damo naenkrat 10—15 piščancev (koliko, zavisi od njih starosti), nato pa skozi majhno odprtino vpuhavamo prašek, in to trikrat v presledkih po pet minut. Zavojčki ki jih dobimo v lekarnah, vsebujejo 7 g praška BAT. Za enkratno zdravljenje potrebujemo 3,5 gramov, torej pol zavojčka v treh dozah. Najlaže razpršimo prah v škatli z gumijastim balončkom. Pomagamo si lahko tudi s prašilcem za mrčes. Če nimamo ne enega ne drugega, lahko določeno količino prahu enostavno damo v škatlo na papir, preden jo zapremo, nato pa jo od časa do časa previdno obračamo. S tem prisilimo piščance, da z mahanjem kril lovijo ravnotežje in tako dvigajo prah. Zaradi gibanja tudi močneje dihajo, prah jim pride v sapnik in uniči vse črve.

Dobro pa lahko prah razpršimo skozi odprtino tudi z zračno sesalko za kolo. Če se po prvem zdravljenju stanje povsem ne izboljša, moramo postopek po nekaj dneh ponoviti.

Utegne se tudi zgoditi, da zelo okuženi in oslabeli piščanci med zdravljenjem poginejo. Vendar je ta odstotek navadno nizek in nas to ne sme oplašiti.

Iz opisanega načina razvoja parazita lahko spoznamo da samo direktno zdravljenje ne bo učinkovito, če ne bomo istočasno napravili vseh ostalih korakov za zatiranje te bolezni.

Kaj naj torej storimo?

1. Odstraniti moramo vse nosilce parazita, to so stare kokoši in purani (kar ugotovimo s pregledom blata).

2. Temeljito moramo očistiti in razkužiti kurnice in vse prostore, kamor pridejo kokoši. Kurnice dobre poribamo in jih polijemo z vrelo vodo, v katero smo dali lizol, kreolin ali sodo. Nato kurnice še temeljito prebelimo. Izpuste razkužimo tako, da jih posujemo z živim apnom in potem prekopljemo ali preorjemo in ponovno zasejemo.

Kakor smo že v uvodu omenili, singamozo zelo težko zatremo, zato se morajo v to akcijo vključiti vsi vaščani, ki imajo okužena dvorišča. Le tako bo mogoče bolezen odpraviti ali pa vsaj preprečiti njeno širjenje.

Inž. M. M.

Anketa o potrošnji lesa v okraju Trbovlje

V nekaj dnevih se bo v okraju Trbovlje začel popis potrošnje lesa pri kmečkih gospodarstvih in nekaterih gospodinjstvih. Nujno je da obrazložimo pomen ankete za naše lesno gospodarstvo, kajti pravo razumevanje od tistih, ki pridejo pri popisu v poštev, nam bo to delo olajšalo, poleg tega pa bodo tudi zbrani podatki verodostojni in vseskozi uporabljivi.

Po popisu ne pridejo v poštev vsa kmečka gospodarstva oz. nekmečka gospodarstva, marveč se prizadeta gospodarstva določijo po »metodi vzorca«, t. j. metoda, ki jo uporablja statistična služba vseh modernih in naprednih držav. Zaradi tega opominjamo vnaprej, da ni potrebno razburjenje, češ čemu se pri mojem sosedu ne popisuje.

Namen te ankete je, natanko zajeti vso porabo lesa, naj si bo to na deželi ali pa v mestih. Leta 1952 izvedena anketa v merilu Slovenije nam je sicer dala neke povprečne rezultate, ki pa jih za posamezna področja ne moremo uporabljati, kakor n. pr. za okraj Trbovlje. Ravno pri nas bodo rezultati zelo zanimivi glede na premogovnike. Dobljene podatke bodo lahko s pridom uporabljali pri določanju kontingentov sečnje, ki so sedaj v marsikakšnem pogledu nepravilni in kritični, nadalje pri kontroli prometa z lesom in končno pri samem urejanju gozdov privatnega sektorja ter pri dajanju smernic za bodoče gospodarjenje v teh gozdovih.

Popis naj bi zajel les, ki se je uporabil od 1. oktobra 1953 do 1. oktobra 1954. V poštev pride les iz gozdnih in negozdnih površin kakor tudi odslužen les. V odslužen les štejemo odslužene plotove, razne drogove, fižolovke, les izločenega orodja itd. Pri lesu iz gozdnih in negozdnih površin se posebej evidentira les iznad 7 cm prsne debeline in posebej vejevina, vrhači, panjevina, sečni odpadki itd. Vsekakor bo vsak popisovalec, ko bo prišel h gospodarju posestva, natanko obrazložil, kaj vse je treba popisati. Tako na primer se mora tudi popisati, ne samo kakšen les se je uporabil, marveč tudi za kaj se je uporabil, n. pr. za kuhanje, za ogrevanje, za peko kruha, za žganjekuho, za žganje oglja itd. Nadalje je treba navesti, ali je porabljen les iz lastnih gozdov ali iz gozdov kakšnega drugega posestnika, ali pa iz državnih gozdov.

Upamo, da bo ta na kratko dani opis samega dela pri anketi pomagal, in da bodo ljudje že vnaprej pripravili odgovore, tako da bo na ta način delo popisovanja hitreje in uspešneje potekalo. Vsi imamo velik interes na tem, da naše gozdove uredimo, kjer nam bodo podatki ankete važen pripomoček. Kot že večkrat, tudi v tem primeru apeliramo na vse, ki bodo prišli pri anketi v poštev, da nam dajo stvarne, resnične podatke.

Ing. F. U.

Ne pozabite: vsak naročnik „Zasavskega tednika" je zavarovan

Kolikor rudarjev — toliko vrtnarjev!

Naša industrijska središča Trbovlje, Zagorje in Hrastnik so bila nekoč puščobni in mrkli kraji. »Črna dolina« so jim rekli in pesem je pela o njih, »da tu ni šumice zelene — in ni tratice nobene«. Rudarji so stanovali v kolonijah — na kup stisnjenih bajtah in barakah ali pa v neprijaznih stanovanjskih kasarnah. Naj bo kjer koli — skoraj vsa stanovanja so imela le po eno sobo in kuhinjo, velik del teh stanovanj pa je imel le en prostor, ki je bil hkrati spalnica in kuhinja.

Vrtov v teh žalostnih kolonijah ni bilo — le tu in tam je samotarila kakšna krevljasta akacija sredi blatnih dvorišč. Ni čudno, če so v takih okoliščinah mnogi rudarji iskali vsaj v pijači lepši svet...

Danes je v naših industrijskih središčih že drugače.

Bolj ko gobe po dežju v gozdu rastejo v teh krajih hišice leto za letom iz tal. Biti rudar ni več kazen. Mnogi mladi ljudje iz oddaljenih vasi prihajajo v naše kraje na delo. Saj vedo: če postanem rudar in če bom varčeval, bom lahko prišel z leti do lastnega doma, z vrtičkom naokrog.

Da, z vrtičkom! Nihče, ki naših krajev ne pozna, ne more verjeti, kakšno veselje imajo naši delavski ljudje do vrtnarjenja. Morda zato, ker izhajajo s kmetov — morda zato, ker je ljubezen do zemlje in žive prirode vsakemu zdravemu človeku že prirojena? Kdo ve?

V naših industrijskih središčih se je vrtičkarstvo v zadnjih letih tako razvilo, kot menda nikjer drugod po Sloveniji. Ob vsaki novi hišici je zasajeno vsaj nekaj sadnih drevesc: nekaj češenj, nekaj breskev, nekaj jablan, ob zidu marelica ali hruška, ob ograji ribez. Seveda tudi lepotičnih grmičev na nobenem vrtičku ne manjka; če drugega ne, dehti spomladi na vsakem vrtičku španski bezeg, čez poletje pa rože raznih barv in beli, opojni jasmin.

Toda pri skoraj vsaki hiši imajo že tudi kakšen grm. Zgodaj spomladi zlatorumeno forsitijo in japonsko kutino z breskvastordečimi cvetovi, ob marsikaterem zidu se vzpenja glicija z grozdastimi lilastimi cvetovi, ali žlahtni srobot (klematis). Marsikje vidimo na vrtičku tudi hortezije, tamariske in še druge lepotične grmiče. Celo nežna magnolija z velikimi kelihastimi cvetovi na naših vrtičkih ni redka!

In cvetlice! Skoraj da ni v botaničnem vrtu tako pisanih preprog cvetlic kot na naših vrtičkih! Saj naši vrtičkarji kar tekmujejo med seboj, kdo bo imel lepše urejene gredice.

Zato vrtički nikoli niso brez cvetja — od zgodnje spomladi, ko zacveto zvončki in narcise, hijacinte in tulipani, šmarnice, jeglači in vijolice, pa proti poletja, ko najprej pordečijo vrtički od potonik in srčkov, ko se odpro cvetovi perunik, ostrožnikov in lilij, pozneje pa zacvetijo astre, cinije, floksi in suhe rože, petunije in zajčki. Najlepši so vrtovi proti jeseni, ko se polno razcvetijo dalije v vseh barvah in se razbohotijo krvavordeče salvije. Da tudi brez krizantem naši vrtovi v pozni jeseni niso, je razumljivo.

Tudi v stanovanjih skoraj nikjer niso brez okrasnih rastlin in cvetlic: vsaj primule in asparagus imajo povsod, pa kraljeve in cvetoče begonije, pa tradeskancije in aspidistre. Celo najlepši filodendron v Sloveniji imajo v Trbovljah!

In če pogledamo na zelenjadne gredice: saj so naše gospodinje pravi mojstri v pridelovanju zelenjave vseh vrst! Tudi tiste, ki nimajo lastnega vrtička, imajo vsaj svojo »gredo« na rudniškem ali občinskem svetu, s skrbjo in ljubeznijo obdelano. In ker je družin brez lastnih hišic v naših revirjih na stotine, je na stotine tudi takih gred. Vsak prostorček, ki je količkaj primeren za obdelavo, je v naših revirjih obdelan — bolj je zemlja izkoriščena kot na Kitajskem!

Če greš spomladi v najbližjo okolico naših industrijskih krajev, vidiš vsepovsod može zavihanih rokavov, ki pod »komando« svojih ženic v prostem času pridno obdelavajo zemljo na svojih gredicah, nosijo gnoj nanje in postavljajo fižolovke. Setev in sajenje opravijo ženske vsaka po svojem okusu in svojem znanju: solata in grah, česen in čebula, zgodnji krompir in stročji fižol ne manjkajo na nobeni gredi. In paradižnik! Domače vrtnarije vzgoje veliko premalo sadik, da bi mogle postreči vsem našim gospodinjam z njimi. Zato jih vozijo iz Hotemeža spomladi kar cele tovorne avtomobile v naša industrijska središča, branjevke jih prinašajo na trg — a koliko jih vzgoje spretnejše gospodinje same! Tudi paprike sadijo vsako leto več.

In kako znajo naše gospodinje svojim vrtičkom in gredicam streči! V poletnih jutrih je po vrtovih in gredah vse živo: ta pleve, druga zaliva, tretja trosi umetno gnojilo, da bo rast bujnejša, četrta išče koloradskega hrošča — ali pa se pojavi mož z bridkim puhalnikom v rokah in uničuje sovražnega škodljivca z dimom in prahom!

Čez poletje je okolica naših industrijskih krajev pisan mozaik: na tej gredici cvete krompir belo, na sosedni plavo, spet na oni rdeče. Prav tako pisano je cvetje na fižolovkah. In tudi po bujnosti rasti se gredice močno razlikujejo — vidi se takoj, katera gospodinja je boljši vrtnar, čeprav so dobre vse od kraja (o tem se je prepričal vsak vrtnarski strokovnjak, ki je prišel v Trbovlje predavat o vrtnarstvu in mu je bilo zaradi izpraševanja naših gospodinj tudi v nezakurjeni dvorani vroče!)

Oh, saj res — vrtnarski strokovnjaki! — Ali res ne bi bilo mogoče doseči, da bi imeli na sedežih vseh naših bodočih komun v industrijskih središčih nastavljenega tudi vrtnarskega strokovnjaka, ki bi vsem našim vrtičkarjem pomagal in svetoval, skrbel za pravilno usmerjanje in za napredek vrtičkarstva, tega zdravega in koristnega športa? Denar za plačevanje takega človeka bi se visoko obrestoval! Morda bi tak strokovnjak uspel tudi z nekakšno organizacijo vseh vrtičkarjev in vrtičkaric v posameznih krajih, podobno kot so že organizirani ponekod rejci malih živali? Olepševalna društva že imamo in njihovi uspehi vsak dan bolj razveseljujejo naše oči: saj se nekoč zapuščena in skoraj divja okolica cest in javnih prostorov spreminja v vrtove in parke. Naše vrtičkarstvo pa se razvija za sedaj še samo od sebe in po svoje. In vendar bi bili uspehi dela naših vrtičkarjev lahko še mnogo lepši, če bi veselje in marljivost, ki je imajo dovolj, usmerjalo strokovno vodstvo. Se v večji meri kot doslej bi se na ta način naši industrijski kraji glede preskrbe z zelenjavo osamosvojili od dovoza in še hitreje kot doslej bi se naše nekoč »črne doline« spreminjale v — doline vrtičkarjev!

Iz naših zasavskih krajev

Iz Senovega

Senovški Rdeči križ. — RK v Senovem sodi nedvomno med najdelavnejše tovrstne organizacije v okraju. To je ta ustanova dokazala že z neštetimi akcijami, posebno pa je prišla njena prizadevnost do izraza pri nedavni organizaciji prostovoljnega krvodajalstva in še ob drugih priložnostih

Letošnji tuberkulozni teden je senovški RK uspešno zaključil s skrbno pripravljeno kulturno prireditvijo, ki so jo ljudje številno obiskali in s tem pokazali zanimanje za delo te humane organizacije. Po kulturnem delu prireditve je sledilo poučno predavanje dr. Čakša o pomenu Protituberkuloznega tedna in o splošnem boju proti tuberkulozi. Predavanje je bilo zelo zanimivo

Organizacijo RK čakajo še mnoge naloge in je dolžnost nas vseh da ji vsi po svojih močeh pomagamo, tako posamezniki kot tudi delovni kolektivi, kjer naj omenimo, da tudi delavski svet senovškega rudnika Rdečemu križu ni odrekel zaprošene pomoči. Njegovemu zgledu naj slede vsi ostali

Bivše občinsko poslopje. — Ljudski odbor občine Senovo, ki se je letos preselil s svojim poslovanjem v nove prostore, je bivšo občinsko hišo prepustil v uporabo družbenim organizacijam in zdravstvenim ustanovam. V njej bo imela prostore na Senovem nujno potrebna posvetovalnica za matere. V hiši se bo nadalje nastanila pisarna občinskih gospodarskih podjetij, prostore v njej bo dobila tudi Ljudska mladina, prav tako sindikalna podružnica rudarjev ter KSS, enako bo v njej pisarna SZDL Senovo ter komiteja ZK večja soba pa bo na razpolago za razne seje in sestanke političnih organizacij.

Ekskurzija senovških rezervnih oficirjev. — Pred dnevi so rezervni oficirji iz Senovega priredili uspešno ekskurzijo k bližnji letalski garniziji. Ogledali so si v njej mnogo zanimivosti na področju oprave in oborožitve našega vojnega letalstva, s čimer so si razširili svoje vojaško znanje. Takih poučnih ekskurzij nameravajo napraviti senovški rezervni oficirji letos še več. K.

Iz Zagorja

Učenci in dijaki so razstavljali. Minulo nedeljo so v prostorih topliške gimnazije otvorili letošnjo razstavo ročnega dela in risb. Svoja dela so razstavljali učenci osnovne šole in dijaki nižje gimnazije. V treh prostorih so si obiskovalci lahko ogledali delo svojih sinov in hčera v preteklem šolskem letu.

Posebno lično so bili izdelani izdelki učenk in dijakinj. Le-te so razstavljale v največji meri razne prte, robčke, bluze in druge koristne volnene izdelke. Tudi fantje so se postavili z nekaterimi dobro izdelanimi risbami. Razstavo se je ogledalo približno tri sto ljudi

Šolska mladina bo odšla na številne izlete. Zagorska šolska mladina bo v prihodnjih dneh odšla na številne razredne izlete. Potovali bodo v razne kraje Slovenije in se seznanili z naravnimi lepotami naše ožje domovine.

Otvoritev slikarske razstave. Prejšnjo soboto je bila v mali dvorani TD »Partizana« v Zagorju odprta slikarska razstava štirih slovenskih slikarjev Že pri otvoritvi se je nabralo mnogo rudarjev, ki so si po uvodnih besedah predsednika »Svobode« Toplice Zagorje ogledali razstavljene akvarele in slike.

Razstava bo odprta do zaključka praznovanja zagorskih rudarjev. Strokovno oceno razstavljenih slik bomo prinesli v eni izmed prihodnjih številk.

Mladi igralci pionirske dramske družine so odšli na taborjenje. Pred dnevi je odšla skupina pionirjev in pionirk iz Topliške gimnazije na taborjenje v Rovinj. To so predvsem igralci in igralke pionirske dramske družine ki so se že nekajkrat predstavili zagorskemu občinstvu in pokazali, da so se v pičlem letu mnogo naučili. Skupina bo ostala na taborjenju nekaj dni.

Iz Rake

Te dni so ozvočili središče Rake. Poleg tega, da služi zvočnik za to, da ljudem ki nimajo radij. sprejemnikov posreduje novice in zabavo, se ga poslužuje občinski ljudski odbor za obveščanje državljanov o vseh važnih odlokih okraja in občine

Iz Hrastnika

LETOVANJE OB MORJU. — Kolektivi steklarne v Hrastniku, v Rogaški Slatini in Straži pri Rogatcu so vzeli v Crikvenici v najem vilo za letovanje svojih članov. Prvi so letovali tamkaj letošnje leto Hrastničani in sicer godbeniki steklarskega orkestra in godbe na pihala ter nekateri njihovi družinski člani. Z njimi je bil tudi dr Jože Toplak Vseh skupaj je bilo petinštirideset — Godba je igrala v Crikvenici na akademiji v počastitev Titovega rojstnega dne in priredila tudi samostojni koncert, ki so ga obiskali zlasti gosti iz Nemčije Godbeniki so igrali tudi na promenadnih koncertih in zvečer na zabavah v gostiščih — Vreme je bilo večinoma lepo ter so se naši steklarji in njihovi svojci naužili lepot našega sinjega Jadrana. Vrnili so se zdravi in zadovoljni z morja s sklepom, da bodo še obiskali naše morje Sedaj so na vrsti za letovanje ostali.

Gospodinje, preskrbite si kurjavo že poleti

Lani je bilo med gospodinjami veliko razburjanja zaradi pomanjkanja premoga. Svojo jezo so stresale na trgovce, češ da se niso pravočasno pobrigali za naročila Zna se zgoditi, da se bo to tudi letos ponovilo. Trgovine, ki se ukvarjajo s prodajo premoga dobivajo od rudnikov ponudbe za vagonske pošiljatve — medtem pa je povpraševanje po premogu veliko manjše. Vse kaže, da gospodinje odlašajo nakup premoga na jesen. Takrat pa se utegne ponoviti isto kot lani; potrošniki bodo tedaj navalili na trgovine, ki ne bodo mogle zadostiti vsem potrebam. Jeseni se namreč pojavijo kot glavni kupci premoga industrija in železnica, medtem ko je široka potrošnja na tretjem mestu.

Idealno bi seveda bilo, če bi naše trgovine razpolagale s primernimi skladišči za premog, da bi si lahko že sedaj preskrbele zadostne količine premoga. Žal pa ni ne skladišč in tudi ne zadostnega kredita za večji nakup kurjave. Prav zato naj gospodinje upoštevajo te neugodne okoliščine.

Stanovanjske hiše in videz Zagorja

Za ublažitev hude stanovanjske stiske v Zagorju bodo letos pričeli posamezniki z zidanjem hiš ob Cesti talcev. Kot je razvidno iz načrta, bo stalo na tistem prostoru 18 stanovanjskih hiš. V načrtu stoje lepo v dveh vrstah, vprašanje pa je, kako jih bodo zidali lastniki.

Izkušnje govore, da z novo stanovanjsko kolonijo od klavnice do Gasilskega doma ni Zagorje na svojem videzu nič pridobilo — nasprotno pa lahko trdimo, da je razpored stavb zelo neokusen Postavljene so ko gobe po dežju, nikjer nobenega reda. Pa tudi več različnih tipov hiš nas zelo moti. Umestno bi tedaj bilo, da bi gradili hiše ob Cesti talcev (pod Guno) tako, kot določa to načrt in ne po volji in želji posameznika. Vzporedno z vsem ostalim razvojem moramo paziti, da bomo skrbeli tudi za vedno lepši videž našega Zagorja.

Kumrovec so si ogledali

Človek nima vedno priložnosti, da bi si ogledal posamezne znamenitosti v svojem ožjem okolišu, kaj šele v širšem, ki pa jih mora vsaj vzgojitelj mladine dobro poznati. Kako naj sicer seznanja našo mladino z njimi in budi v njej ljubezen do domovine in njenih lepot. Taki ogledi so pač združeni z večjimi izdatki in posamezniku se le tu in tam nudi prilika, da se seznani s tem, o čemer mora biti poučen.

Tudi letos je tov. Tito prišel v svoj rojstni kraj in se dalj časa pomenkoval z vaščani

Ta misel je vodila okrajno društvo učiteljev v Trbovljah, da je organiziralo poučen izlet svojih članov v rojstni kraj našega velikega voditelja, maršala Tita, združen z učiteljskim zborovanjem v Čateških Toplicah. Udeležba je bila izredno velika, saj se je oglasilo na vabilo preko 120 prosvetnih delavcev. To dejstvo naj bi bilo morda tudi namig za bodoče, da je tak način zborovanj mnogo bolj priporočljiv kot dosedanja sektorska ali okrajna zborovanja.

V Kumrovcu so si udeleženci ogledali najprej Titov rojstni dom, nato pa še ostale krajevne zanimivosti, tako gradnjo nove šole, ki bo stala takoj za Titovo rojstno hišo, dalje velik Zadružni dom, ki je tudi v gradnji, lep hotel itd.

Po vrnitvi iz Kumrovca so se izletniki ustavili v Čateških Toplicah, kjer so se na zborovanju pogovarjali o pomenu letošnje 10. obletnice osvoboditve, padle tovariše-učitelje iz trboveljskega okraja so počastili z enominutnim molkom, nato pa so se seznanili še z vsebino nedavnega pedagoškega kongresa, ki je bil v Opatiji.

Po skupnem kosilu in razvedritvi v zdraviliškem vrtu, ob zvokih godbe, so se vrnili vsi prijetno razpoloženi na svoja službena mesta. -a-

PIONIRSKI KOTIČEK

Josip Brinar: Nadaljevanje

18. VELIKI ZBOR NA KRALJEVEM DVORU

»Prazne fiče-fače so in nič drugega, kar vam je to domišljavo Brečé načesnalo. Kajti tista klobasica je bila pravzaprav moja. Ko sem bil nekoč na svojem ponočnem lovu, sem prišel tudi v mlin tam v vrbini. Mlinar je bil zadremal, a jaz sem mu posmuknil klobasico, ki jo je prigoljufal pozneje Brečé od mene. Če ima kdo tožiti zastran klobasice, smem torej le jaz, vaš vdani Krnjav!«

»Nehaj s svojimi tožbami, prijatelj,« je dejal medved Miško, »saj s takimi tožbami opraviš presneto malo ali pa nič! Čemu bi mlatili prazno slamo in si brusili jezike? Saj je vendar jasno ko beli dan, da je Zvitorepka nesramna tatica, morilka in roparica, ki ji ni nobena lopovščina preostudna. Če doleti vse, kar nas je tukaj, velikih in malih, še tolika nezgoda, če izgubite celo vi, visoki moj bratran in kralj, vse svoje premoženje in povrh še svoje življenje — ali menite, da bi se Zvitorepka žalostila zaradi tega? Kaj še! Od srca bi se nam smejala, ako bi le pri tem odletel zanjo kak grižljaj ali če bi dobila le eno pišče! Povedati vam hočem kratko dogodbico, da boste videli, kako Zvitorepka spoštuje občni mir, ki nam ga je zapovedal naš dobrotljivi kralj in dolgo tega zabičal vnovič še strože. In sam kraljev sel, zajec Plahun, je bil žrtev njene črne hudobije! Saj ga poznate Plahuna: kaka odkritosrčna dušica je on. In včeraj je rjava poniglavka grdo zlorabila njegove lahkoverno odkritosrčnost. Dejala je, da ga hoče naučiti, kar znajo veliki gospodje, ter ga posvetiti. In zajček je vedno pokleknil, prekriževši roke na prsih. In začela sta prepevati mile pesmi. A naenkrat je planila potuhnjena hinavka kvišku ter začela mikastiti prestrašenega Plahuna za njegov prazniční kožuh, da mu je kar sapo zaprlo. Po naključju sem šel ravno jaz tam mimo ter sem se silno čudil, zakaj je petje tako mahoma utihnilo. Ne da bi bila izpela do konca. Toda kmalu sem vedel, pri čem da sem. Zajček je zagnal silen vrišč, kajti lisica ga je že grabila za vrat in bi ga bila tudi gotovo zamorila, da nisem prihitel jaz in rešil vekajočega Plahuna iz njenih zobov. Oh, ubogi zajček! Poglejte, tamle stoji miroljubni poslanček, ki še ni nikomur na svetu prizadejal najmanjše krivice. Le glejte, še se mu poznajo krvaveče rane na vratu. Tako je Zvitorepki mar zapovedani mir! — Visoki moj bratran in kralj in vi vsi, ki ste današnji dan tukaj zbrani, poslušajte, kar vam pravim: »Nikakor ne smemo mirno gledati, kako nam zaplotna roparica krši postave, kako grdo zasmehuje kraljeve poslance ter se še ne zmeni, da je zapovedan splošni mir. Ako ne zadene Zvitorepko zaslužena kazen, bodo to očitali nam in našemu kralju ter vsem njegovim potomcem še pozni rodovi in sploh vsi, ki jim je mar resnica in pravica!«

Glasovi priznanja so završali med poslušalci, ko je medved umolknil. Volku pa ni dala žilica, da bi še kakšne ne bleknil v prilog besedam Miška. »Čisto po resnici je govoril medved, bogme,« je potrdil in se zadovoljno obliznil. »Res, nič dobrega še ni bilo slišati o lisici dosihdob, zato se tudi za naprej nimamo nič prida nadejati od te stare grešnice. Oh, da bi že bila pod rušo v krtovi deželi! To bi bilo še najboljše za nas vse, ki nam bije pošteno srce za odkriti mir. Kajti dokler bo pretkana Zvitorepka le še s prstom gibala, ne bomo imeli miru pred njo. In če bi ji današnji dan odpustili njene pregrehe, vzgojili bi si gada, ki bi ob prvi priložnosti vsekal v peto tudi najvišjim gospodom.«

Jazbec Dremuh je vse te obtožbe poslušal in molčal. A zdaj, ko je videl, da gre njegovi sestrani že hudo za nohte, ni mogel več brzdati svojega jezika. Junaško se je odhrskal in se potegnil za lisico, rekoč: »Ali še pomnite, gospod Lakotnik, kaj pravi stara, pa zlata vredna prislovica?

Sovražnikova beseda lažniva
speče te huje kakor kopriva!

Ta resnica se je danes izpričala pri vas, gospod volk, ki ste tako grdo očrnili mojo prijateljico lisico. Če bi bila Zvitorepka prišla na dvor in vam stala iz oči v oči, bi si ji gotovo ne upali očitati takih stvari, kakor ste nam jih pravkar natvezili. Naklepetali ste nam kopo pregretih laži, ki so se skuhale v vašem sovraštva polnem srcu. O krivicah, ki ste jih vi prizadejali Zvitorepki, o teh ne črhnete besedice ter molčite kakor riba!« (Nadaljevanje sledi)

Nagradna uganka za pionirje

No, pionirji in pionirke, ali uganete sledečo uganko?

Drobcena sem in sem kratka
svetla sem in vsa sem gladka,
eno le imam uho,
a na svetu ni nobene
hiše, hišice brez mene.

Rešitve nam prinesite ali pa pošljite po pošti na uredništvo do nedelje, 26 junija, opoldne. Tudi za rešitev te uganke bomo dali dve knjižni darili našim pionirjem po odločitvi žreba.

Rešitev nagradne obratnice iz 22. številke

Kakor na naše prejšnje uganke, smo dobili tudi na našo nagradno besedno obratnico iz 22. številke »Zasavskega tednika« lepo število pravilnih odgovorov. Rešitev besedne obratnice se glasi: **lov — vol**

Strogi žreb je prisodil prvo knjižno nagrado pionirki **Tončiki Rožančevi**, učenki 4. a razreda osn. šole v Trbovljah-Vodah, ki naj se zglasi v našem uredništvu, da jih izročimo knjižno darilo — drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba pionirka **Silva Švigelj**, učenka 2. razreda gimnazije v Sevnici, stanujoča v Boštanju št. 32 ki ji bomo knjižno darilo zaradi oddaljenosti od Trbovelj dostavili po pošti.

Vsem marljivim pionirjem in pionirkam za poslane rešitve uganke iskrena hvala!

Uredništvo

Edgar Wallace: 6

MELODIJA smrti

Ta svoj strah zaradi njegovega bogastva je več ko enkrat poudarila. In vendar je spričo povsem po naključju izrečene Lesliejeve pripombe podvomil v čistost njenih nagibov

Z rastočo razdraženostjo se je spomnil, da je prav gospa Cathcart ustvarila to zvezo. Podlo misleči človek bi lahko šel še dalje in se domislil, da mu je Edith obesila za vrat. Bilo je dovolj vzrokov za Lesliejev sum, je razmišljal sam pri sebi, ko je premišljeno opazoval veliko, elegantno gospo, ki je stala pred njim. In sedaj ga je bilo sram, da se je oziral na vsa tiha sumničenja.

»Bi mi lahko žrtvovali četrt ure časa...« Ustavil se je. Hotel je reči »pred večerjo«, toda spomnil se je, da bi se lahko po večerji mnogo bolj nemoteno pomenil z njo

»...po večerji?«

»Z veseljem!« se je smehljala. »Kaj mi boste le imeli povedati? Se mi boste izpovedali svojih mladostnih nerodnosti?«

Lahno je zapotegnil usta in zmajal z glavo.

»Bodite prepričani, da vam o teh stvareh ne bom nikoli pripovedoval,« ji je odvrnil.

»Po večerji torej se bova pomenila,« se je strinjala. »Nocoj pride množica ljudi in ne vem, kako bom opravila vse delo. Vi ženini,« očitajoče ga je potreplja s pahljačo po hrbtu, »nimate pojma, kakšno zmedo zanašate v domače življenje svojega nesrečnega bodočega sorodstva.«

Edith je stala ob strani še zmeraj v isti drži, ki jo je zavzela, ko je Gilbert spustil njeno roko. Radovedno je sledila poteku razgovora, ne da bi se ga sama udeleževala. Navzočnost gospe Cathcartove je zmeraj hromeče vplivala na hčerkino zgovornost, kakor je to Gilbert že večkrat z začudenjem opazil. Ne, da bi jo sama zasenčila ali potisnila ob stran. Zdelo se mu je marveč, kakor da bi imel nastop naslednje igralke za posledico takojšnji odhod igralke, ki je dotlej igrala na odru glavno vlogo. Imel je občutek, kakor da Edith med kulisami čaka na znamenje, da spet nastopi, in to znamenje je bil praviloma materin odhod.

»Za nocoj je povabljena cela vrsta čednih ljudi, Gilbert,« je rekla gospa Cathcart in se ozrla na list papirja, ki ga je držala v roki. »Vseh ne poznate, želela pa bi zelo, da se z nekaterimi izmed njih spoznate. Prepričana sem, da vam bo ljubeznivi doktor Cassylis prav všeč...«

Gilbert je pritajeno vzkliknil. Gospa ga je ostro pogledala.

Toda mladi mož se je že obvladal. Njegov obraz je bil povšem brezizrazen. Deklica je z začudenjem opazovala njegovo obličje.

»Kaj vam je,« je vprašala gospa Cathcart.

»Nič,« je dejal brezbrižno, »pravkar ste govorili o svojih gostih.«

»Hotela sem reči, da se morate spoznati z doktorjem Barclay-Seymourjem, izredno prijetnim možem. Vsekakor mislim, da ga še ne poznate?«

Gilbert je odkimal.

»No, nocoj vaju bom seznanila,« je dejala. »Doktor je moj dragi prijatelj. Zakaj ima pravzaprav svojo ordinacijo v Leedsu, namesto da bi vodil kakšno kliniko v Harleyevi ulici, pa res ne vem. Dejanja in nehanja mož so nerazumljiva. Potem še pridejo...« Prebrala je celo vrsto imen, izmed katerih jih je Gilbert nekaj poznal.

»Koliko pa je že ura?« je nenadoma vprašala.

Gilbert je pogledal na uro.

»Tri četrt na osem? Moram iti,« je rekla. »Takoj po večerji se bova pogovorila.«

Ko je prišla do vrat, se je še enkrat neodločeno obrnila.

»Ali lahko upam, da boste svoj nenavadni načrt spremenili?« je pričakujoče vprašala.

Gilbert, ki je spet našel svoje duševno ravnovesje, ji je mirno odgovoril: »Ne vem, o katerem nenavadnem načrtu govorite?«

»O načrtu, da prebijete medene tedne v mestu,« je dejala.

»Mislim, da bi to prepustili Gilbertu.« To je rekla deklica. Prvič se je vmešala v razgovor. Mati jo je ostro pogledala.

»V tem primeru, moja ljuba,« je rekla hladno, »gre za stvar, ki se mene bolj tiče kakor tebe same.«

Gilbert je pohitel, da bi deklico zavaroval pred izbruhom viharja. Gospa Cathcart se je zelo lahko raztogotila. Čeprav Gilbert še nikoli ni okusil njenega ostrega jezika, je bil trdno prepričan, da je bila Edith že večkrat njegova žrtev.

Zato je hitro dejal: »V času, ki ga imate v mislih, moram biti brezpogojno v mestu. Prosil sem vas ....«

»... da odložimo poroko. Moj dragi prijatelj, to je nemogoče! Prošnje gotovo niste resno vzeli, kajne?«

Ljubeznivo se mu je smehljala, kolikor ji je pač dopuščala notranja nevolja.

»Mislim, ne,« je negotovo odvrnil.

Umolknil je in čakal, da je zapria vrata za seboj. Nato se je naglo obrnil k deketu.

»Edith,« je hlastno dejal, »prosim te za uslugo.«

»Za uslugo me prosiš?« je vprašala presenečeno.

»Da, predraga. Moram takoj oditi. Prosim te, opraviči me kakorkoli pri materi. Spomnil sem se izredno važne zadeve, ki nanjo nisem pomislil, dokler...«

Govoril je obotavljajoče, kajti lagati ni bil vajen.

»Oditi hočeš?« je rekla bolj presenečeno kot razočarano, kakor je v razumljivi razdraženosti ugotovil Gilbert.

»Sedaj ne moreš proč,« je nadaljevala in v oči se ji je prikradel tisti boječi pogled. »Mati bi bila zelo huda. Ljudje že prihajajo.«

S svojega mesta je lahko videl tri dvosedežne avtomobile, ki so se skoraj istočasno ustavili pred hišo.

»Moram oditi,« je rekel obupano. »Ali me ne moreš kakor koli spraviti iz hiše? Ne želim se srečati s temi ljudmi. Imam svoje vzroke za to.«

Trenutek je omahovala.

»Kje imaš klobuk in plašč?« je vprašala.

»V predsobi — ravno boš imela še čas.« je odgovoril.

Že je odhitela v predsobo in se nasljednji hip vrnila s plaščem. Povedla ga je na drugi koneo sprejemnice in nato skozi vrata, ki so držala v malo knjižnico. Od tu je bilo mogoče priti h garaži in nato v stransko ulico za hišo.

Zmedeno je gledala za veliko, odhajajočo postavo svojega zaročenca. Šele ko se je izgubil v daljavi, je zaprla vrata in se vrnila v sprejemnico, kjer je naletela na mater.

»Kje je Gilbert?« je vprašala gospa Cathcart.

»Odšel je,« je rekla reklica.

»Odšel?«

Edith je počasi prikimala. »Spomnil se je nečesa izredno važnega in je moral takoj domov.«

»Toda vsekakor se vrne?«

»Mislim, da ne, mati,« je mirno odvrnila. »Domnevam, da je bila zadeva zelo nujna.«

»Toda to je nesmisel!« Gospa Cathcart je udarila z nogo ob tla. »Ljudje, ki sem jih izrecno povabila, da bi jih seznanila z njim, so že vsi tu. Sramota!«

»Toda, mati —«

»Za božjo voljo, pusti to svoje ‚toda mati'!« je vzkliknila gospa Cathcart.

Bili sta sami, ker so se gosti zbrali v velikem sprejemnem salonu. Tako gospa ni imela vzroka, da bi se brzdala v svojih čustvih. »Domnevam, da si ga ti poslala proč,« je rekla. »Ne morem mu ničesar očitati. Kako neki misliš navezati naše moža, če ravnaš z njim kakor z zelenjadarjem, ki ponuja svoje blago?«

Deklica je vdano poslušala, ne da bi dvignila oči s preproge.

»Storim najboljše, kar morem« je rekla s tihim glasom.

7 DNI PO SVETU

Zahodnonemški vladni predsednik dr. Adenauer je te dni naredil daljši skok čez veliko lužo. Uradno so sicer sporočili, da je odpotoval v ZDA na povabilo enega od vseučilišč ki mu namerava podeliti diplomo častnega doktorja. Toda takoj prvega dne se je sešel s predsednikom Eisenhowerjem in zunanjim ministrom Dullesom ter tako spremenil zasebni obisk v uradni.

Če se ozremo na najnovejše dogodke v Evropi, se temu ne bomo čudili. Tu je najprej povabilo sovjetske vlade dr. Adenauerju, naj obišče Moskvo in se s sovjetskimi državniki pomeni o ureditvi normalnih diplomatskih, gospodarskih in kulturnih stikov V času, ko je že stopil na ameriška tla je SZ ugodno odgovorila na nedavno povabilo treh zahodnih velesil v katerem predlagajo Ženeve za konferenco štirih ministrskih predstavnikov, in sicer v času od 18. do 21. julija. Oba dogodka sta precej močno odjeknila v svetu, posebno pa še v ZDA. Pomenita namreč nov dokaz o tem, da je sovjetska diplomacija po Stalinovi smrti krenila po poti miru in mednarodnega sodelovanja.

Že v prejšnjih tedenskih pregledih smo opozorili na nekatere druge spremembe sovjetske diplomacije V Moskvi so se nekam spoprijaznili s sedanjo porazdelitvijo sil v Evropi. Pristali so na avstrijsko mirovno pogodbo ter tako pomagali rešiti eno izmed izredno pomembnih mednarodnih vprašanj. Beograjski razgovori so odpravili napeti položaj na Balkanu. Povabilo dr. Adenauerju pa pomeni, da je moskovska diplomacija pripravljena priznati suverenost in neodvisnost Zahodne Nemčije in to dejstvo tudi upoštevati na konferenci »velikih štirih«.

Tako popuščanje pa postavlja pred mednarodno javnost pomembno vprašanje. Ali bosta Vzhod in Zahod na konferenci, posvečeni v glavnem nemškemu vprašanju vprašanjem razorožitve in zmanjšanju mednarodne napetosti, nastopila s starih pozicij »mednarodnega ravnotežja«, to je blokovskih vidikov, ali pa bosta upoštevala najnovejše spremembe? Blokovska politika je po vsem sedeč najbolj pri srcu Američanom. Po njihovi zaslugi je zrasla organizacija Severnoatlantskega pakta in njen podaljšek Zahodnoevropska zveza. Predvsem po zaslugi ameriške diplomacije so Zahodno Nemčijo krepko navezali na Zahod in na njegove obrambne organizacije in tako začasno potisnili vprašanje vsenemške združitve v ozadje

S tem seve ni rečeno, da se Velika Britanija in Francija upirata takim nazorom. Toda uradne izjave njunih predstavnikov kažejo, da bolj kot v Washingtonu čutita popuščanje mednarodne napetosti v Evropi in da sta zato bolj pripravljeni na kompromisno rešitev V četrtek so se zato v New Yorku sešli zunanji ministri ZDA, Vel. Britanije in Francije na poti na jubilarno zasedanje Generalne skupščine OZN v San Franciscu, da se pomenijo o enotnem stališču na bodoči konferenci »štirih«.

Pravijo, da bo taka enotnost potrebna. Moskva namerava nastopiti z novim načrtom o vseevropski varnosti, ki bi na neki način rešil tudi vprašanje nevtralne ali nevtralizirane, združene Nemčije. Francozi se baje zavzemajo za nekakšen sporazum o nenapadanju med zahodnimi obrambnimi organizacijami in SZ. Vendar bo treba na podrobnosti počakati še mesec dni.

Fizkultura in šport

Mladinsko nogometno prvenstvo NPZ Celje

Po raznih težavah in ovirah je končno le prišlo tudi do mladinskega prvenstvenega tekmovanja v celjski nogometni podzvezi, saj je važno, da ugotovimo, kakšno stopnjo je dosegel podmladek naših nogometnih klubov

Za to tekmovanje so se prijavila sledeča moštva Rudar (Velenje) Usnjar (Šoštanj), Kovinar (Štore), ŽSD (Celje), Kladivar (Celje) in Rudar (Trbovlje)

Prvi del tekmovanja, ki je obsegal pet kol je nogometni podmladek odigral od 24 aprila do 29. maja, ter so posamezni klubi dosegli v njem sledeče rezultate:

Rudar (T.)	5	5	0	0	21:3	10
Kladivar	5	4	0	1	40:3	8
ŽSD Celje	4	2	0	2	8:11	4
Kovinar	4	1	0	3	6:18	2
Usnjar	5	1	0	4	7:22	2
Rudar (V.)	5	0	0	5	1:26	0

Z drugim delom prvenstvenega tekmovanja so mladinski klubi pričeli v nedeljo

Prvenstvo Slovenije v nogometu

TRBOVELJSKI RUDAR PRV

RUDAR (VELENJE) : RUDAR (TRBOVLJE) 5:3 (3:1)

V zadnji tekmi je prvak izgubil igro proti svojemu somenjaku v Velenju, kar nas opominja, da trboveljski Rudar ni preveč v zanesljivi formi Krepko bo treba še prijeti, kajti pot v consko tekmovanje še ni odprta — ali Krim ali Nova Gorica Rudar iz Trbovelj je tekmo v Velenju izgubil s 5:3 Veleničani so se zavedali, da z zmago nad Trbovljami lahko sodelujejo v kvalitetni slovenski ligi, zato so tudi dali vse od sebe Trboveljski Rudar pa zavedajoč se, da mu prvenstvo ne uide, se ni preveč potrudil, čeprav bi moral v zadnji tekmi pokazati, da je vreden naslova prvaka in nadaljnjega tekmovanja v razredu višjih.

Rudar in Drava morata še odigrati zaostalo tekmo, s čimer bo tekmovanje končano, kar pa seveda ne spremeni tega, da je bitka za najvišji naslov že zaključena.

Končna lestvica prvenstva je sledeča:

Rudar (T)	17	13	1	3	58:24	27
Sobota	18	12	2	4	59:27	26
Bratstvo	18	10	4	4	44:28	24
Nafta	18	9	2	7	43:38	20
Rudar (V)	18	9	2	7	49:55	20
Proletarec	18	8	1	9	38:45	17
Kovinar (M)	18	7	3	8	31:34	17
Aluminij	18	7	1	10	37:47	15
Kovinar (Š)	18	6	0	12	27:44	12
Drava	17	0	0	17	14:60	0

Mali rokomet

RUDAR (T) : RUDAR (V) 14:12

DOBRNA (T) : SVOBODA (K) 13:2 (3:1)

Na stadionu ŠD Rudarja v Trbovljah je v nedeljo Dobrna visoko premagala Svobodo iz Kisovca in sicer s 13:2 Po rezultatu prvega polčasa ni nihče pričakoval tako hudega poraza gostov. Dobrna je bila prav dobra ter je bil njen napad zelo razigran.

„Bratstvo" iz Hrastnika krepko na tretjem mestu

Največji podvig so nedvomno napravili nogometaši Bratstva iz Hrastnika, ki so letos prvič sodelovali na prvenstvu Slovenije v tej skupini in dosegli tretje mesto, k čemur jim čestitamo z željo, da bi igrali z uspehom tudi v bodoče. V zadnji tekmi v Štorah proti Kovinarju so Hrastničani zmagali 3:0 ter dosegli boljši rezultat kot prvak Rudar.

„Proletarec" je razočaral

Šesto mesto na lestvici ni uspeh za Zagorjane, ki so bili vedno med prvimi. V zadnji tekmi je Proletarec izgubil v Kidričevem z Aluminijem kar 4:0.

Gostilna Juršič Neža, Drnovo pri Krškem

je zopet redno odprta ter se vsem cenjenim gostom za obisk toplo priporoča. — Postrežba solidna cene zmerne!

Razpis

ZA SPREJEM V ENOLETNO GOSPODINJSKO ŠOLO V TRBOVLJAH

V šolo sprejemamo mladinke, ki so dopolnile 16 let in najmanj dva razreda gimnazije. Izjemo glede starosti upoštevamo samo pri absolventkah 4. razreda gimnazije.

Kandidatinje naj vložе prošnjo, kolkovano s 30 din, na upravo gospodinjske šole do 1. julija 1955.

Prošnji morajo priložiti:

1. rojstni list (izpisek iz rojstne matične knjige);
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. izjavo staršev da bodo krili stroške za hrano v šoli.

Opozarjamo tiste starše, katerih hčerke ne izpolnjujejo gornjih pogojev in bi se rade vpisale v gospodinjsko šolo, da te ne bodo prišle pri sprejemu v poštev, zato naj nadaljujejo šolanje na gimnaziji ali višjih razredih osnovne šole

Ravnateljstvo šole.

Lep nastop „Partizana" v Brežicah

V nedeljo je brežiški »Partizan« skupno z gimnazijo in osnovno šolo organiziral v počastitev 10 obletnice osvoboditve telovadni nastop, na katerem je sodelovalo 450 telovadcev. Vsi so korakali v strumnem pohodu skozi mesto, nato pa so pred tisoč gledalci pokazali lepe vaje. Na častni tribuni je bil predsednik mestne občine, polkovnik Ljubičič, predstavnik letalskega garnizona inž. Mišič, predsednik brežiškega »Partizana« in še drugi. — Nastopajoči so najprej pozdravili zastavo, nato pa pokazali svoje znanje v prostih vajah, atletiki, vajah na orodju itd. Vse vaje so udeleženci opazovali z zanimanjem in telovadce nagradili z živahnim ploskanjem.

KINO »SVOBODA-CENTER« V TRBOVLJAH

predvaja od sobote do ponedeljka marokanski film

„OTHELLO"

V glavni vlogi Orson Wels.

V sredo in četrtek ameriški kavbojski film

„ČLOVEK DIVJEGA ZAPADA"

Predstave so v sredo ob 18 in 20. uri, v četrtek pa ob 16. in 18. uri.

KINO »SVOBODA - TRBOVLJE II«

predvaja do torka ameriški film

„ŽENSKE PRIHAJAJO"

Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

Potujoči kino LP v Trbovljah

predvaja od 18. do 20. junija angleški film

„ANA KARENINA"

v soboto, 18 junija, ob 18. uri v Zidanem mostu, ob 20. uri v Loki pri Zidanem mostu; v nedeljo, 19. junija, ob 10. uri v Čečah, ob 15. uri v Jagnjenici, ob 18. uri pa v Vrhovem; v ponedeljek, 20. junija, ob 17.30 na Izlakah in ob 20.30 v Potoški vasi na prostem (Farčnikova kolonija).

— — —

»TRIGLAV« ZAGORJE: predvaja od 18. junija do 20. junija ob 18. uri. V nedeljo ob 9. in 16 uri ameriški barvni film **»V VRTINCU«**. V sredo 22. in četrtek, 23. jun., ob 18. in 20. uri francoski film **»OVEN S 5 NOGAMI«**.

BREŽICE predvaja od 21. do 23. junija nemški glasbeni film **»FANFARE LJUBEZNI«** — predfilm. Od 24. do 26. junija nemški zabavni film **»PRIVATNA TAJNICA«**.

»PARTIZAN VIDEM-KRŠKO: predvaja 18. junija ob 20. uri in 19. junija ob 18. in 20. uri ameriški barvni film **»PEPELKA«** (risanka). 22. junija ob 20. uri in 23. junija ob 18. in 20. uri ameriški film **»VRNI SE MALA SHEBA«**.

BRESTANICA predvaja 22. in 23. junija francoski film **»AFERA MORICIUS«**. Od 24. do 26. junija ameriški film **»BENEŠKI TAT«**.

KOSTANJEVICA NA KRKI predvaja 19. junija ameriški krimin. film **»SKRIVNOST JEZERA OBSOJENCEV«**. Predstave ob 15. in 19.30.

»PARTIZAN« SEVNICA predvaja od 18. do 19. junija ameriški film **»MAČAO«**.

Kontrola potrošnje električne energije

Z naglim naraščanjem porabe električne energije se ugotavljajo v električnem omrežju vse večje izgube toka. To stanje je doseglo zadnje mesece že večmilijonske vsote na škodo skupnosti. Zadevne kontrolne meritve in analize, ki so jih napravili organi distribucijskega podjetja električne energije, pa so pokazale, da znašajo izgube v samih električnih napravah (transformatorjih, daljnovodih in omrežjih) le eno tretjino celokupnih izgub na področju okraja Trbovlje, medtem ko gredo ostali dve tretjini izgub električnega toka na račun neupravičenega odjema energije ki ga v glavnem povzročajo odjemalci široke potrošnje brez števcev, ki nekontrolirano trošijo električno energijo z neprijavljenimi oziroma prikritimi električnimi kuhalniki, likalniki, električnimi pečicami, žarnicami itd

Omembe vredno je, da znašajo izgube v transformaciji toka ter prenosu in razdelitvi električne energije na področju cele Slovenije povprečno okrog 14 %, v nekaterih razvitih industrijskih državah znaša ta izguba le okrog 11 do 13 % — na področju okraja Trbovlje pa že preko vseh rekordov, v nekaterih predelih celo do 70 % Res je sicer, da so električne naprave na tem področju na splošno že zelo zastarele, preobremenjene in dotrajane, toda na ta račun gre le nekako 25 do 30 % izgub, ostalih 40 do 45 % pa na račun kraje električnega toka. Pošteno plačane je komaj le 30 % porabljene energije, kar meče seveda senco na potrošnike toka oziroma pomeni skrajno slabo izkoriščanje razpoložljive električne energije.

Poostreno kontrolo odjema električnega toka, ki jo je moralo uvesti podjetje »Elektro-Trbovlje« na svojem področju, ugotavlja mnoge nepravilnosti in zlorabe po potrošnikih. Upravičeno naknadno zaračunana poraba električne energije in manipulativni stroški ki jih podjetje vnaša v račune za električni tok pri vseh odkritih manipulacijah, povzroča mnogo nepotrebnega razburjenja, akoravno je sedanji tarifni sistem v veljavi že preko deset let ter so glavne določbe v tem pogledu že vsem poznane, t. j. da je kraja električnega toka nedovoljena in kazniva

Dolžnost vseh potrošnikov, ki nimajo števcev, je, da podjetje »Elektro-Trbovlje« sproti obveščajo o vseh nastalih spremembah v hišnem gospodarstvu, kot na primer zamenjava žarnic z večjimi, vgraditev močnejših spiral v kuhalnike, nakup novih električnih aparatov, kot so to: likalniki, kuhalniki, električne peči, električni štedilniki, ventilatorji, motorji, radio aparati itd. — skratka o vseh novih porabnikih električne energije. Prav tako so vsi odjemalci električnega toka, ne glede na to, če imajo števce ali ne, dolžni takoj priglasiti podjetju »Elektro-Trbovlje« vse nastale spremembe o številu stanovanjskih ali poslovnih prostorov, ki pridejo v poštev za določitev tako imenovanega »stalnega prispevka« Mnogo je nadalje primerov, kjer odjemalci ne plačujejo predpisanega prispevka za male zvončne transformatorje ki se plačujejo kljub temu, da so priključeni za števcem, ker njihove minimalne porabe tako števec ne registrira

Pri ugotovljenih nedovoljenih manipulacijah se odjemalci električne energije čestokrat opravičujejo, da ne poznajo predpisov in pravil, ki so jih naši dnevni časniki že velikokrat objavili — razen tega pa so glavne točke zadevnih določil in navodila za takojšnjo priglasitev vseh nastalih sprememb v hišnem gospodarstvu natisnjene tudi na hrbtni strani vsakega računa ki ga redno dobijo vsi odjemalci od inkasanta podjetja, ki pride po denar za porabljeno električno energijo. Tudi vsa opravičevanja proti inkasantu so izrečena na napačen naslov, ker inkasant pobira samo denar za porabljen električni tok v določenem mesecu, ne opravlja pa kontrolne in druge službe.

Vsak potrošnik električne energije je dolžan dati organom kontrolne službe vse zahtevane podatke o porabnikih električnega toka in o vseh prostorih, ki jih odjemalec toka uporablja Kontrolnim organom, ki se izkažejo s potrebnim pooblastilom podjetja, morajo odjemalci toka dovoliti pregled prostorov, električne instalacije in porabnih aparatov električne energije, da se lahko prepričajo, če je vse pravilno in natančno priglašeno. Ako kontrolni organ ugotovi pri stranki nepravilnosti utaje, neupravičen odjem električnega toka ali podobne zlorabe, napravi o tem na samem kraju zapisnik, ki ga stranka podpiše ter dobi tudi en izvod tega zapisnika.

Za vse ugotovljene nedovoljene manipulacije in neupravičen odjem električnega toka ima podjetje pravico zaračunati v poštev prihajajoče prispevke in kilovatne ure za eno leto nazaj, in to po najvišji tarifi. Spričo velikih izgub električnega toka zaradi utaje prispevkov in kraje električne energije je podjetje uvedlo stalno poostreno kontrolno službo, ki bo prej ali slej odkrila vse manipulacije in jih občutno kaznovala ter jih s tem opozorila da prizadete stranke s svojim ravnanjem ne škodujejo samo skupnosti, temveč tudi same sebi.

»Elektro-Trbovlje«, Trbovlje

ZADRUŽNO PODJETJE »OBNOVA« KRŠKO

razpisuje

mesto samostojnega računovodje

Nastop službe po možnosti 1. julija 1955. — Plača po dogovoru. — Družinsko stanovanje zagotovljeno.

PREKLIC

Preklicujem neresnične govorice o Štefaniji Koritnik, Trg svobode 1, in se jej zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Emilija Dolanc, Majcenova št. 14 — Trbovlje.

RAZPIS

Podjetja elektrogospodarske skupnosti Slovenije

bodo sprejela za šolsko leto 1955/56 učence, ki se bodo šolali v elektrogospodarskih šolah v Cerknem in Mariboru za poklice:

elektromonterje za omrežje in instalacije,
elektromehanike,
obratne električarje ter
strojnike za hidro- in termoelektrarne.

Kandidati se naj javijo osebno ali pismeno pri naslednjih podjetjih Elektrogospodarske skupnosti Slovenije kjer bodo dobili vsa podrobna pojasnila:

Elektrarna Brestanica
Elektrarna Dravograd
Elektrarna Fala
Elektrarna Mariborski otok
Elektrarna Medvode
Elektrarna Moste, pošta Žirovnica
Elektrarna Sava, Kranj, Stara cesta 5
Elektrarna Šoštanj v gradnji
Elektrarna Trbovlje
Elektrarna Velenje
Elektrarna Vuhred v gradnji
Elektrarna Vuzenica
Soške elektrarne, Nova Gorica, Blok XIV/B
Elektro-Celje, Celje, Mariborska cesta 2
Elektro-Gorica, Nova Gorica, Cesta IX. korpusa 98
Elektro-Kočevje
Elektro-Kranj
Elektro-Krško
Elektro-Ljubljana mesto, Ljubljana, Krekov trg 10
Elektro-Ljubljana okolica, Ljubljana, Parmova 33
Elektro-Maribor mesto, Maribor, Vita Kraigherja 8
Elektro-Maribor okolica, Maribor, Heroja Tomšiča 2
Elektro-Novo mesto
Elektro-Sežana
Elektro-Slovenj Gradec
Elektro-Tolmin
Elektro-Trbovlje
Elektro-Žirovnica

Objave in oglasi

Čebelarji!

Na šolskem vrtu II. osnovne šole v Trbovljah stoji čebelnjak, ki so ga lani povsem izropali. Želimo pa da bi lahko 600 šolarjev spet spoznavalo življenje in delavnost čebel ob takem živem učilu

Staro ustno izročilo pravi, da uspevajo dobro le darovane čebele. Zato se obračamo na čebelarje, ki bi hoteli žrtvovati roj šolskemu čebelnjaku in upamo, da prošnja ne bo ostala brez odziva. **Vodstvo šole**

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob bridki izgubi našega dobrega soproga, očeta, starega očeta in tasta, s tolažilnimi besedami lajšali naše trpljenje, se po tej poti najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo delovnemu kolektivu obrata separacije, delavski godbi, pevskemu društvu »Zarja«, vsem darovalcem vencev in cvetja, govornikom ob grobu ter vsem, ki so blagega pokojnika spremili k zadnjemu počitku.

Žena Jožefa Kangler, hčerka Jožefa in zet Albert Majnar.

Mali oglasi

PRODAM zelo dobro ohranjeno 94-basovsko damsko klavirsko harmoniko z registrom znamke »Meinl - Herold« in siv športni voziček v dobrem stanju. — Naslov na upravi ZT Trbovlje.

58-LETNI VDOVEC išče gospodinjo na malo posestvo. Prednost imajo upokojenke. Nastop takoj. — Naslov v uredništvu.

IŠČEM SLUŽBO krojaškega pomočnika v krškem okraju. — Alojz Kink, Kostanjek 6, pošta Zdole.

PREKLIC

Obžalujem žalitve in obdolžitve, izrečene 1. junija t. l. o Alojzu Penšku, rud. tehniku v Krmelju, in jih preklicujem za neosnovane. Tov. Penšku se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Ivan Olfacius, Krmelj štev. 10

UPRAVNI ODBOR POSAVSKIH RUDNIKOV SVINCA, CINKA IN BARITA ŠKOFLJICA

razpisuje po členu 95 uredbe o ustanavljanju podjetij (Ur. list FLRJ št. 51-424-53) mesto samostojnega

KNJIGOVODJE(KINJE)

Pogoji: ekonomska fakulteta s 3-letno prakso ali srednja šola s strokovnim izpitom in 5-letna praksa kot samostojni računovodja. — Plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zaposlitve pošljite do 26. junija 1955 na upravo rudnika.

NADALJE SPREJMEMO:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJO(KINJO)

z najmanj 3-letno prakso v knjigovodstvu in ustrezajočo šolsko izobrazbo;

2. MATERIALNEGA KNJIGOVODJO(KINJO)

z ustrezajočo šolsko izobrazbo in 3-letno prakso v vodenju materialnega knjigovodstva;

3. BLAGAJNIKA(ČARKO)

z vodenjem evidence in ostalih del v knjigovodstvu, s 3-letno prakso ter ustrezajočo šolsko izobrazbo.

Pod navedbo točke 1—2 in 3 je plača po tarifnem pravilniku. — Vse ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve in prakse pošljite na upravo rudnika do 26 junija 1955.

Nastop službe s 1. julijem 1955 ali najkasneje s 1. avgustom 1955.

Ker se pa po sklepu U. O. rudnika, zaradi širše perspektive razvoja obrata Sitarjevec, preseli uprava rudnika 1. avgusta 1955 v Litijo, se za nova razpisana mesta iščejo uslužbenci iz tega okoliša.

Pripominjamo pa, da rudnik za sedaj ne razpolaga s svojimi stanovanji in se bodo morali uslužbenci voziti z vlakom, zveze so ugodne iz vseh smeri. Reflektanti naj vložijo prošnje pismeno ali ustmeno na upravi rudnika v Škofljici

Kino „Svoboda - Trbovlje II" predvaja film „ŽENSKE PRIHAJAJO"

Zasavski TEDNIK

Štev. 24 Trbovlje, 18. junija 1955 Leto VIII.

Deset let brežiške gimnazije živi

Že v času predaprilske Jugoslavije so bile Brežice kulturno-prosvetni in gospodarski center širokega zaledja, vendar stara Jugoslavija ni mogla nuditi kmečkemu prebivalstvu na širokem geografskem območju od Novega mesta do Celja in Zagreba višje gimnazije; na to ni nihče mislil; zadovoljili so se s skromno meščansko šolo, kamor so pač mogli hoditi le otroci iz najbližje okolice.

Tako sta šele osvobodilna borba in nova Jugoslavija ustvarili pogoje za izobrazbo tudi oddaljenim in zaostalejšim predelom; tako je pred desetimi leti ljudska oblast ustanovila popolno gimnazijo v Brežicah, ki se je iz svojih skromnih začetkov razvila do danes v dokaj močan učni in vzgojni zavod.

Že prvi mesec po osvoboditvi so bili ustanovljeni posebni tečaji za pripravo na gimnazijski študij. V jesenI 1945/46 pa je že bilo odprtih pet razredov gimnazije s sedmimi oddelki. Tedaj je bilo vpisanih 246 dijakov. To število pa je počasi, a vztrajno raslo in bo doseglo ob pričetku šolskega leta 1955/56 750 dijakov.

Kako je raslo število dijakov in razredov, nam najlepše pokaže sledeča preglednica:

Šolsko leto	Število razredov	Število oddelkov	Število dijakov
1945/46	5	7	246
1946/47	6	8	303
1947/48	7	10	357
1948/49	8	13	424
1949/50	8	14	485
1950/51	8	15	488
1951/52	8	15	498
1952/53	8	15	504
1953/54	8	16	538
1954/55	8	18	610

Do konca šolskega leta 1953/54 je maturiralo 155 dijakov. Ob koncu letošnjega leta, ob desetletnici, jih bo maturiralo še štirideset; skupaj bo torej 195 maturantov ob koncu desetega leta obstoja brežiške gimnazije.

S številom dijakov je raslo tudi število učnega osebja. Od desetih učnih moči v šolskem letu 1945/46 je zraslo število v šolskem letu 1954/55 na 25 rednih in 3 honorarne učne moči. Učno in vzgojno delo se je ves čas odvijalo zadovoljivo. Maturanti so dostojno predstavljali brežiško gimnazijo na ljubljanski univerzi ali drugod. Nekateri izmed njih danes že sodelujejo na odgovornih mestih pri graditvi novega gospodarstva in socialistične kulture.

Za uspešen in nadaljnji razvoj učnega in vzgojnega dela na brežiški gimnaziji pomeni danes veliko oviro premajhna in neprimerna stavba. Za prihodnje leto se bo število dijakov, ki jih je bilo vpisanih ob ustanovitvi gimnazije, več kot potrojilo. Če je pred desetimi leti zasilna stavba zadostovala za potrebe pouka, danes ne more več. O neprimernih prostorih in pomanjkanju kabinetov, delavnic in posebnih učilnic za sodobno fiziko, kemijo in risanje itd. smo že pisali in tudi v posebnih elaboratih seznanili forume, ki imajo skrb, da materialno podpro in omogočijo napredek take vzgojne in učne ustanove, kot je popolna gimnazija. Uspeli smo, da smo dobili načrte za dograditev po modernih načelih in izvršili pripravljalna dela za dograditev. Upamo tudi na to, da bomo lahko v najbližji bodočnosti nudili vedno številnejšim dijakom primerne prostore, kjer bodo lahko sprejemali znanje z vedno večjim veseljem za napredek in razvoj naše domovine.

Deset let obstoja popolne gimnazije v Brežicah kaže skrb ljudske oblasti za izobrazbo naših ljudi, kaže, kako velika je bila potreba ustanoviti ta zavod, kar potrjuje vedno večje število dijakov; prebivalstvo Brežic in okolice pa upa, da bo v bodoče mladina dobila tudi primernejše prostore za pouk in izobrazbo.

Nekaj misli ob jubileju

Deset let...

Pravzaprav so gimnazijo ustanovili med okupacijo Nemci, da bi širili nemško kulturo med preseljenci ki so jih zgnetli na ta lepi košček slovenske zemlje.

Toda po vojni je v istem poslopju do leta 1949 polagoma zrasla popolna slovenska gimnazija, ki je zajela razmeroma obsežno ozemlje, saj prihajajo dijaki v šolo od Kostanjevice pa iz Sevnice in Bistrice ob Sotli. Iz razmeroma agrarnega predela brez velike industrije, iz predela kjer je prebivalstvo še vedno prevzeto z nekako starinskim gledanjem na življenje, polnim tradicionalnih predsodkov in prizadevanj, kamor nov duh prodira počasi.

Nova gimnazija naj bi poskušala pomagati tem predelom do izobrazbe. Kakor drugod — tudi tu: boj zaostalosti, dvigniti duhovno raven množice, kar bo tudi dvignilo delovno zavest! Enotna izobrazba za delavca in kmeta! Prosveta in šport! Zdrav duh v zdravem telesu! Proč z zakrknjenostjo! Ta gesla vodijo delo na šoli deset let.

Deset let

Sedem generacij maturantov. Šola in delo izven nje Brigade, športni uspehi. Gledališče in literarni večeri. Polagoma nastane iz tega tradicija. Uprizarjajo se težke stvari in skoraj edino oni posredujejo v mestu gledališko kulturo. Pevski zbor. Kljub pomanjkanju sredstev mnogo dela in mnogo naporov, naporov ki vplivajo včasih tudi na tisto, kar je poglavitno, na delo v šoli... Toda gimnazija v takih kulturnih pogojih ne sme in ne more opravljati samo ene same funkcije, ne sme in ne more zgolj pripravljati za bodočnost, nasprotno — vplivati mora tudi na raven množice, jo dvigati neposredno.

Toda — pomanjkanje sredstev! To delo otežkoča. Ne samo otežkoča. Jemlje pogum. Kajti nobena kulturna manifestacija v teh pogojih ne more biti niti približno taka, kot si jo zamišljamo — saj manjka danes žarnica, drugič prostor, tretjič zopet kakšna druga malenkost. In posledice? Ostane bridka zavest, da tu pač ni mogoče ničesar storiti. Volja upada in s tem pripravljenost za delo.

Toda pomanjkanje sredstev vpliva tudi na delo v šoli. In tu je problem še bolj pereč.

Deset let..

Prostora je približno za 200 dijakov. Deset let po osvoboditvi je dijakov trikrat toliko. Kabineti se drug za drugim umikajo razredom. Pouk je v prostorih, ki niso večji od povprečne sobe delavskega stanovanja. Dopoldne — popoldne — ves dan. Zvečer oficirska gimnazija in to in ono. Razredi se niti ne utegnejo prezračiti čez dan, klopi se skoraj ne ohladijo. V takih pogojih je že iz fizioloških razlogov z delovno zavestjo slabo.

Študijske knjižnice v mestu ni. Višja gimnazija bi jo potrebovala. Šolska knjižnica pa je v slabih prostorih in morala bi hitreje naraščati, da bi lahko prešli pri pouku do modernih metod in do razgovora — do samostojnosti. Da, samostojnosti! V pogojih zgolj besednega pouka je težko doseči primerno samostojnost v oblikovanju misli. To pa je končno namen, ki ga je nujno doseči. In kabineti. In telovadnica v šoli, da ne bi bilo treba preteči pol Brežic do »Partizanove«. Z eno besedo — potrebni so pogoji, v katerih se bodo dijaki resnično lahko naučili reda in urejenosti. Zato — nova gradnja! Vse je pripravljeno, načrti čakajo uresničitve gradbišče je odprto, a sredstev ni...

Dijaški dom... Stara splavarska krčma iz dobe, ko še ni bilo železnic. Danes je še za krčmo neprimerna. V obokanem zidovju 80 dijakov preživi večji del dneva. V enem prostoru se učijo, jedo in se zabavajo. Na vse načine se skuša rešiti problem. Rešitev pa je ena sama: preskrbeti nove, sodobne prostore in v takem modernem, svetlem okolju vzgajati dijake v zdrave ljudi. V urejenih prostorih red in sproščenosti. Sredstva? Vprašanje je pereče in sleherna adaptacija problem samo komplicira. Za ljudi gre, za mladino — za bodočnost v teh predelih. Saj ni vseeno, ali so mlade generacije zagrenjene, zatrte v svojem mladem poletu — ali so vesele, sproščene in delavne — s čutom odgovornosti. Za resen družben problem gre. In rešuje ga v nemajhni meri okolje.

Da, deset let...

Šola, vzgoja — To ni več administrativna stvar države ali nekega razreda, da si zagotovi mladino in s tem bodočnost — pri nas je šola problem vsega ljudstva. Ta stavek ni in ne sme ostati lepo povedana fraza. Naša ureditev zahteva na vseh delovnih področjih široko razgledanega človeka, predanega svojemu delu in sočloveku. Vsak egoizem zavira. Ozkost in nesposobnost prinaša novemu gospodarstvu škodo.

Pričakujemo šolske reforme. Pouk bo sodobnejši, toda otroci se bodo morali prav tako učiti. Marsikdo še danes misli, da je šola potrebno zlo, pošlja z odporom otroka vanjo, ker je prisilen, češ, tudi sam je brez nje dobro vozil. Otrok naj vendar dela doma. Dokler bo najti tako miselnost tudi v kmetijstvu ne

bo mogoče doseči tistega napredka, ki ga terja sodobnost.

Zopet drug problem. Tudi starši morajo preceniti sposobnost svojega otroka. Če je nadarjen, čemu pokopavati prirojene sposobnosti? Naj študira! Če pa ni nadarjen, čemu ga siliti samo za, radi tega, ker je v mestu šola? S težavo se prerivajo nenadarjeni otroci, napori jim kratijo veselje in radost mladosti, za umsko delo niso tako sposobni kot nadarjeni. Posledice, ko se tega zavedejo: zagrenjenost, za družbo pa: slabo opravljeno delo.. Proč z miselnostjo malega mesta: če je mestni naj študira; da bi delal? To vendar ne gre! Fizično in umsko delo je enako vredno. Le za drugo družbeno funkcijo gre..

Vzgoja... Pouk in vzgoja sta povezana dva pojma. Vendar — dva pojma! Kajti kakor pri pouku oblikuje šola in dom le posredno pomaga pri razgledanosti, moramo pri vzgoji reči: dom in šola. Namenoma dom na prvem mestu. Otroci uživajo pogosto različno vzgojo. Dom... Šola... Tovarišija. Seveda se ti vplivi med seboj izključujejo. In mladi človek ne ve, ne kod ne kam. Pravijo mu: »Pritaji se, ne povej, kako misliš! Ne verjami jim, saj morajo tako govoriti«. In otrok se trga v svojih razmišljanjih — in kar je mnogo slabše — v svojih čustvih. Verjeti staršem — verjeti vzgojiteljem — verjeti prijateljem?! Šola zahteva poleg vsega še znanje — napor — in otrok se ob taki podpori doma odvrne od šole. In če se kakemu vzgojitelju le posreči predreti zid, ki ga loči od dijaka, ni nič manj težko prelomiti s tradicijo.

Zdi se, da je to na prehodu nujno. Tudi dvoličnost ubija najprej tistega ki skuša prikriti družbi sam sebe. Nepotreben in žalosten napor. Med mladino pa ni ne delovnega poleta, ne ognja ne veselja, da manifestira svojo misel. Neke vrste bojazen. Zdaj pred domačimi, zdaj pred šolo.

Zveza borcev se zanima za partizanske sirote. Čuti, da to dolguje tistim, ki so padli za svobodo. Socialistična zveza bi se morala danes predvsem zanimati za vso mladino — ne le zanimati, ampak tudi pomagati. Žal se zdi, da rešujejo vzgojna vprašanja le tisti ki se z njim ukvarjajo po službeni dolžnosti: prosvetne oblasti, vzgojitelji in šolski odbori. Drugih ne zanima in — ne boli.

Teh nekaj glavnih problemov močno zavira vzgojno delo v tem predelu Slovenije.

Deset let..

Ustvarjenje gimnazijske tradicije v kraju, kjer višjega šolstva niso poznali, ni lahka niti nagla stvar. Resen družben problem je in zgrešeno je, če mora tak zavod eksistirati sam zase — ne da bi se družba za njegove probleme resneje zanimala.

Malenkostne težnje v malem mestu žal okužijo tudi mladino. Njihovo gledanje in čustvovanje postane v takih pogojih ozko in nezdravo. Kako to odpraviti? Prav gotovo le s pomočjo ugodnih materialnih sredstev, ob moralni podpori širših ljudskih množic in seveda s sodobno razgledanimi vzgojitelji.

Za revolucijo, resno kulturno revolucijo gre in to v krajih, o katerih je pisal Prežihov Voranc, potem ko je spoznal revščino le na prostoru od Mokronoga do Pijane gore.

Perspektive?

Upamo v najboljše. Upamo v novo gradnjo gimnazije, v nov dijaški dom, v kulturna stanovanja za vzgojno osebje, v sredstva za ekskurzije in moderni pouk. V živahnost, borbenost in prizadevnost novih generacij.

Čez deset let..

Prof. Breda Pogorelec

Ob desetletnici brežiške gimnazije

Deset let dijaškega kulturnega življenja in dela

Deset let je kratka doba. Takšno je mnenje večine ljudi in bo na splošno tudi držalo. Vendar so pa izjeme, ko pomeni razdobje desetih let popolno prelomnico vseh starih vrednot in rast nečesa novega, kar smo čutili in slutili, da mora priti. In tako je bilo naše zadnje desetletje.

Ni treba posebej poudarjati, da je bila naša šola vključena v tok življenja in je tako še danes. Prva povojna leta pa so dala svoj pečat tudi našemu kulturnemu in ostalemu delu. Vse naše kulturno in ostalo izvenšolsko delo pa se je takrat zrcalilo le v raznih mladinskih gledaliških predstavah, v tekmovanjih in v mladinskih delovnih brigadah. Priznati pa moramo, da je imelo to delo tiste čase sekundarni, če ne kar terciarni namen in pomen in zaradi tega ni bilo pravzaprav vidnejših uspehov vse do leta 1948. Pripomniti pa seveda moram, da velja ta ugotovitev le za našo gimnazijo in bi bilo zgrešeno jo posplošiti. Po 1948. letu pa se je med našo mladino pojavilo vse večje zanimanje za kulturno delo, kar je v zadnjih letih preraslo fizično in celo politično delo. Zadnja ugotovitev ne daje sicer spričevala mladinski organizaciji kot politični organizaciji. Drži pa spet na drugi strani, da danes ne moremo več ločiti posameznih dejavnosti strogo, kot so jih ločili včasih, saj med posameznimi dejavnostmi niso videli nobene povezave. Urejanje našega življenja pa terja predvsem razgledanega in kulturnega mladinca in mladinko. In s tega gledišča pa je veliko zanimanje naših dijakov in dijakinj za kulturnoprosvetno in kulturnoumetniško delo vredno samo pohvale. Pa si malo podrobneje oglejmo te stvari!

1. DRAMATIKA. — Že leta 1948 se je pokazalo, da ni dovolj, če dijaki samo recitirajo in pojo. Hoteli so tudi igrati. In res so naštudirali Molierove »Skapinove zvijače« in z njimi nastopili. Želi so lepo priznanje in uspehe ne samo v Brežicah, marveč tudi v Cerkljah in Kostanjevici. Ta igra je ustvarila tradicijo dramski skupini dijakov, ki je od tedaj skoraj vsako leto nekaj naštudirala. V šolskem letu 1949-50 je bilo ustanovljeno mladinsko kulturno-umetniško društvo »Ivan Cankar«, ki je povezalo vse njegove sekcije in skupine. Dramska sekcija je tisto leto nastopila z Molierovim »Namišljenim bolnikom«. Gostovala je spet v Kostanjevici in v Cerkljah. Uspeh ni izostal. Tudi šolsko leto 1950-51 je bilo za gledališko sekcijo dokaj plodno. To dokazujeta naštudirani igri, in sicer Molierova komedija »Skopuh« in Nušičev »Analfabet«. Obe igri sta bili precej skrbno pripravljeni in sta zaradi tega tudi uspeli. Naslednje leto je bila na tem področju suša, vendar pa je leto 1952-53 prineslo oblinejšo žetev. »Županova Micka«, »Krapi« in »Revizor« so v glavnem uspeli.

Poleg uprizoritev v Brežicah je gledališka sekcija gostovala skoraj po vsem krškem okraju. V letu 1953-54 je postavila na oder »Srečne dneve« — moderno francosko komedijo, ki je pokazala, da je med našimi dijaki nekaj nadarjenih igralcev. Letos pa je prišel na vrsto Shakespeare. Naši igralci so se lotili trdega oreha — »Beneškega trgovca«, ki je relativno dobro zaživel na brežiškem in na trboveljskem odru. Ob vsem tem pa je treba vzeti v poštev, da so bili skoraj vsi igralci — razen redkih — šele prvič na odru.

2. SLOVENSKA PESEM. — Slovenska narodna in umetna pesem je skoraj vedno spremljala našo mladino. Pela jo je po kamnolomih, novih cestah in mladinskih progah, pa tudi na mnogih proslavah je sodeloval naš pevski zbor, da s pesmijo počasti naše državne in druge praznike. Korenine pevskega zbora segajo že v prva povojna leta ter so se s kratkimi presledki razpredale vse v današnje dni. — Poročila mladinske organizacije nam povedo, da je pevski zbor nastopal na vseh važnejših proslavah ter se udeležil mnogih okrajnih tekmovanj. Večkrat je dosegel vidnejša mesta, v tekmovanju za deseto obletnico OF leta 1951 pa je bil nagrajen od glavnega odbora Ljudske prosvete Slovenije. Potem je šel pevski zbor rakovo pot, dokler ni popolnoma utihnil. Vzrok je iskati v tem, da nismo mogli dobiti pevovodje. Razen osmošolskega okteta leta 1953 ni bilo pevskega zbora na naši šoli vse do letos. V tem šolskem letu pa smo spet začeli sistematično gojiti petje. Pod tega je bil samostojen koncert pevskega zbora v počastitev 10. obletnice obstoja slovenske gimnazije v Brežicah, ki je tudi uspel.

3. RECITACIJE. — Recitacije so potrebne in zaželene na vseh proslavah. Zanje je poskrbela naša recitacijska sekcija, ki je bila pravzaprav edina vedno aktivna delovna enota MKUD. Njeni člani so se naučili mnogih Župančičevih, Prešernovih, Kajuhovih, Kosovelovih in drugih pesmi, ki so jih recitirali, kadar koli je bilo to potrebno. Zadnja leta pa je ta sekcija organizirala s pomočjo profesorjev celo samostojne literarne večere, med njimi Kosovelovega in Cankarjevega. Skoraj iste naloge in smotre je imela nastala literarna skupina. Skraja je imela mnogo članov, ki pa so počasi cepali. Prva leta ni bilo vidnejših uspehov. Morda bi semkaj šteli edini večji uspeh — izdajo ene same številke lista »V nove dni« v letu 1949-50. Iz neznanih vzrokov je ta list zaspal.

4. ČASNIKI. — Ti so bili na naši gimnaziji redka stvar. Kar koli so dijaki začeli izdajati, je umolknilo že pri drugi, če ne kar pri prvi številki. Med prve časnike moramo šteti vsekakor humoristični list »Paradajz«, ki je vseboval dokaj sočne stvari, a je z odhodom stalnih sodelavcev utihnil. Drug časnik je bil zgoraj omenjeni literarni list »V nove dni«. V šolskem letu 1952-53 mu je sledila »Naša beseda«, ki pa je ostala pri dveh številkah. Bil je to list, ki je poleg organizacijskih vprašanj prinašal tudi nedozorele literarne osnutke. Letošnje leto pa so osmošolci izdajali svoj list v naslovom »Mi in jaz«. Ta se je celo povzpel do štirih številk in je utihnil, ker osmošolci snovi niso več utegnili temeljiteje obdelati.

5. FOLKLORNA SKUPINA. — Kulturnoumetniška skupina je bila tudi folklorna sekcija, ki pa je bila podobna presihajočemu kraškemu jezeru in se je pojavljala več ali manj po potrebi. Naj bo že tako ali drugače, kadar je bila, je naštudirala več narodnih plesov in z njimi nastopila na raznih prireditvah, med drugim na slovensko-hrvatskih festivalih v Brežicah. Semkaj bi lahko šteli še mladinski orkester, ki je imel v šolskem letu 1949-50 dva uspela koncerta, poleg tega pa je šel gostovat v Kraljevico v Hrvatskem Primorju. To je bilo tudi leto njegovega vzpona in konca. Včasih je zaživel za mesec ali dva in spet utihnil.

To bi bil kratek oris kulturne dejavnosti naše mladine v preteklih desetih letih. Morda bo kdo dejal, da smo se lotili vsega in prav tako vse opustili. Naj bo že kakor koli, res je vendar, da je naša mladina pokazala veliko zanimanje za kulturno delo in je v okviru danih možnosti precej napravila. Razumljivo je pač, da v podeželskem mestecu — ali bolje: na vasi niso ravno najboljši pogoji za kulturni razvoj in dvig mladih ljudi. Tem ljudem manjka vsega tistega, česar je mestna mladina sita in se smeje, če vidi, da so prišli dijaki s podeželske gimnazije v opero ali dramo, ali celo na slikarsko razstavo v Zagreb ali Ljubljano. Naša mladina si vsega tega resnično želi, izpolnitev njenih želj pa otežkoča oddaljenost večjih mest, k čemer pridejo še finanč. težave. Zato ni prav nič čudnega, če naši nastopi niso tako kvalitetni, kot to pričakuje občinstvo od gimnazijcev. Podobno je z izdajo literarnih in drugih listov.

Kljub vsem težavam, ki smo nanje naleteli, imamo vseeno prijetno zavest, da smo v desetih letih le nekaj storili in to je za dane pogoje že mnogo.

Franci Kuhar, VIII. r.

Ob desetletnici brežiške gimnazije

Šport

Športno življenje v brežiški gimnaziji se je začelo z graditvijo gimnazijskega stadiona v šolskem letu 1946/47. Pod vodstvom takratnega profesorja telovadbe tov. Kolariča so dijaki opravili 7.031 delovnih ur ter tako dogradili stadion, ki je do nedavnega služil namenu. Ogromno delo, ki so ga opravili, je razvidno iz poročil: očistili in splanirali so 2.964 kvadr. m terena, prevozili 500 kub. m zemlje, 52 kubičnih metrov lesa, skopali 155 kubučnih metrov zemlje itd. Opravljeno delo se ceni na 100.000 din. V medsobojnem tekmovanju v delu je zmagal takratni peti razred.

Prvi športni dogodek po osvoboditvi in začetek športnega izživljanja na gimnaziji je bila hokejska tekma med profesorji in dijaki. Končala se je z zmago dijakov 5:2. V začetku šolskega leta 1947/48 oživi na gimnaziji fizkulturni aktiv, v okviru katerega delujejo tri sekcije: lahkoatletska, športna in šahovska. Vsi člani novoustanovljenega društva se vsak teden redno pripravljajo za srednješolski miting v Celju. Uspeh: Strojnik in Stoviček zasedeta 1. mesto v metu diska. Na okrožnem prvenstvu v krosu so se štirje tekmovalci od dvajsetih uvrstili v kros LRS.

V maju mesecu 1948 so proslavili Dan zmage s celodnevnimi lahkoatletskimi tekmami, pri katerih je sodelovalo 12 gimnazij iz LRS. Kljub veliki konkurenci so naši tekmovalci zasedli prva mesta. V teku na 800 metrov, v metu bombe, drugo mesto v teku na 1000 metrov in v skoku v daljino ter tretje mesto v teku na 50 metrov. S temi rezultati je moštvo zasedlo drugo mesto. Istega leta je aktiv tekmoval tudi za fizkulturni znak. Pri tem je osvojil 32 značk: 5 srebrnih, 1 bronasto in 26 mladinskih. Resno se je razvila tudi orodna telovadba. Od športnih iger je aktiv gojil odbojko, namizni tenis, tenis in košarko. Moštva so se večkrat pomerila z moštvom Dijaškega doma, trbovelje gimnazije, moštvom »Celuloze« iz Krškega itd.

Skrivnost uspehov, ki so jih dijaki dosegli na športnem področju, je v množičnosti, v razumevanju profesorskega zbora in v požrtvovalnosti. Naslednja leta so dijaki tekmovali v okviru športnega društva »Razlag«. — Še posebej se je telesnovzgojno življenje razmahnilo v Brežicah z ustanovitvijo TVD »Partizana«. Telovadnica — ena najlepših v okraju — je prezasedena. Pod vodstvom tov. profesorjev Filipiča in Veblotove so redni tedenski treningi, ki jih obiskuje okrog 150 telovadcev. Orodna telovadba, ki ima v Brežicah staro tradicijo, se je po vojni močno razširila, vendar še ni dosegla tiste množičnosti, ki je poživljala delo predvojnega »Sokola«.

V šolskem letu 1953/54 je profesor Branko Elzner uvedel na šoli rokomet in dijaki so dosegli v tej športni veji lepe uspehe, saj so na tekmovanju v Zagorju zasedli drugo mesto. V šolskem letu 1954/55 so na pobudo tov. Bajdeta pričeli gojiti košarko.

Šah je zajel precejšnje število dijakov. Predvsem gre zahvala za to tov. prof. Iskri, ki je s požrtvovalnim delom dosegel veliko zanimanje predvsem med nižješolci, tako da ni skoraj nobenega, ki ne bi v tej panogi aktivno sodeloval.

Milan Mikac, VI. razred

Ob desetletnici brežiške gimnazije

Mladina brežiške gimnazije v delovnih akcijah

V vseh gibanjih je bila mladina nosilec revolucionarnih in naprednih idej, zato je tudi v naši borbi prevzela to častno nalogo — po vojni pa se je nesebično lotila obnove domovine. Dobro se je zavedala, da z zmago nad okupatorjem naša borba še ni bila končana. Porušeno in razdejano domovino je bilo treba obnoviti in postaviti temelje za razvoj gospodarstva nove socialistične države. Povsod so se mladinci priglašali za prostovoljne delovne akcije — pri gradnji novih železniških prog, cest, naselij itd.

Tudi mladina brežiške gimnazije je krepko poprijela za delo. Leta 1947 si je zgradila stadion, ki je bil gimnaziji potreben, saj naš učni zavod ni imel primernega prostora za športno delovanje. Mladina je napravila pri tem delu nad 7000 udarniških ur in z njimi prihranila naši skupnosti blizu sto tisoč dinarjev. Pri teh delih se je razvilo kaj živahno medrazredno tekmovanje; zmagal je 5. razred, takrat drugi najvišji razred gimnazije.

Naslednje leto je brežiška mladina sodelovala v množičnih akcijah proti koloradskemu hrošču, ki je močno ogrožal krompirjeve nasade na Krškem polju.

Leta 1949 in 1950 se je mladina brežiške gimnazije udeležila gradnje avtostrade »Bratstva in enotnosti«. Delala je v sestavu MDB »Jožeta Potrča«, ki je združevala vse brigadirje krškega okraja. Za požrtvovalnost pri delu je dobila diplomo in priznanje štaba Mladinske delovne brigade — precej mladincev pa je bilo proglašenih za udarnike. Leta 1951 je sodelovala pri gradnji 3. mladinske proge, to je proge Doboj—Banjaluka. Prišla je v pomoč bosenskemu ljudstvu, ki hoče zabrisati sledove večstoletnega turškega gospostva in se dvigniti iz nekdanje zaostalosti.

Leta 1952 se je formirala samostojna šolska MDB »Etbin Kristan«. Gradila je cesto na Zdolah in v Brežicah. Lansko leto je začela s pripravljalnimi deli za izgradnjo novega gimnazijskega poslopja, ki je v Brežicah nujno potrebno.

Franc Verstovšek, VII. a

Ob desetletnici brežiške gimnazije

Dijaki pišejo

Simboli v slovenski narodni pesmi

Brez misli in brez sanj — kot da bi pisal šolsko nalogo — se pogrezam v minula stoletja. Morda je tam kaj fantazije, tam spodaj kjer ne motijo človeka ropotajoči stroji in mestni hrup in ne utrip vasi. Tam doli je mir — večni mir — le šumenje voda, konjski topot tu in tam, pesem tlačanskih srpov in kos, rahlo škripanje preprostih plugov, tam ob plotu pa prijetno brne čebele v svojih slamnatih panjih, ki obletavajo lipovo cvetje in nosijo sladki nektar v satove. Prašne poti se vlečejo skozi gozdove in preko polj. Vse drže s hriba na hrib, od graščine h graščini.

Tam doli je mir in poti se vlečejo... Po njih stopa dekle, odeto v raztrgano oblačilo. Na čevljih, ki so skoraj brez podplatov, je debela plast prahu. To je desetnica. Morala je po svetu. Mati in oče sta jo poslala v svet — njo — deseti del, kot da je rž ali pšenica, kot da je med ali mleko. Taka je bila tedaj postava in oče in mati sta jo vestno izvršila. Proti grajskemu gospodu in postavam sta nemočna. In na tisti raztrgani obleki in na prašnih čevljih desetnice je ta nemoč. In desetnica gre naprej, neprenehoma naprej.

Nekje tam za morjem — menda v devetih deželi za sedmimi grči, joka mlado dekle, joka mlada mati. To je lepa Vida. Ugrabil jo je »črn zamorc« in odpeljal v te kraje. Doma pa ima moža in bolno dete. Vida joka! Vida prosi sonce, naj ji pokaže pot domov, Vida obupuje, hrepeni in žaluje, hoče domov, kjer jo čaka bolno dete. Saj je vendar prišla po zdravilo zanj — »črn zamorc« ji ga je obljubil. Vida hrepeni, Vida čaka, Vida obupuje...

Mora domov, saj je mati — ogoljufana mati, stokrat in stokrat ogoljufana — kot slovenska zemlja.

Tam doli ni več miru. Sliši se topot kopit in silna vojska valovi proti graščinam neusmiljene gospode. Na vzhodu žari. Od tam prihaja kralj Matjaž in rešuje slovensko ljudstvo. Vsi ga pozdravljajo, saj prinaša težko pričakovano svobodo. Toda Peca se odpre in v to žrelo pade kralj Matjaž in vsa njegova vojska, ljudstvo pa čaka svobode. Zbuditi hoče Matjaža, a Matjaž spi in spi.

Ne iz matere, iz slovenskih gora se je rodil Peter Klepec — vtelešena moč, ki naj bi rešila slovensko zemljo. Toda zaman. Gospoda je prevarila Klepca in Klepec je postal poslušen in dela za gospode. Martin Krpan mu sledi. V stiski rešuje gospodo, a ko terjo plačilo — mu zapirajo vrata.

Slovenska zemlja — Lepa Vida — pa čaka svobode.

Vse močneje in močneje se sliši ropot strojev. Kriki tistih, ki jim strežejo, so čedalje bolj močni in odločni. In ti so vedno številnejši. Zdi se, da se že zavedajo, da niso nič manj vredni od gospode — sedaj kapitalistične. Nekdo jih zbira in vodi. Vsi vedo, da so ljudje, da so družbeni razred, ki je najštevilnejši, a nima ničesar v rokah.

Prišel je človek v rdečem plašču. Skraja so ga gledali. »Nič se me ne boite! Kurent sem! Moje geslo je svoboda vsem!« In vsuli so se za njim, on pa jih je vodil. Šli so skozi ogenj, vodo in blato, v gozdovih in na polju so srečali smrt. A oni so šli in Kurent jih je vodil preko vseh gora in gozdov slovenske zemlje in pripeljal jih je na polje, kjer ne raste samo pšenica, in v njej mak — pač pa na polje, kjer cvetejo velike rdeče črke:

Svobodni smo!

(Šolska naloga Franca Kuharja iz VIII. razreda)

Franci Kuhar, VIII. raz.:

V Zidanici

Se žirkelja za danes
natoči ga, Janez,
da hčer ti
za snoho bom dal.

Je brhka, vesela,
kar hočeš, ti dela,
in z njo ti
vso srečo bom dal.

Natoči ga, Janez,
saj to je le danes,
in zanj ti
še hčerko bom dal.

Ena po polnoči

V hlevu v temi
konj rezgeta,
zunaj pes
z verigo rožlja.

Ena po polnoči...

V sajasti kuhinji
luč gori,
na mrzlem ognjišču
žena sloni.

Ena po polnoči...

Franci Kuhar, VIII. razr.:

Rudarji

Zunaj je dan.
Tam daleč nekje,
v osrčju zemlje
med črnimi grudami zakopan,
v večni temi
ves zmučen na hrbtu ležî
in kopije, kopije
v drobovje zemljé,
ko da ji hoče
prodreti v srcé.

Globoko, v osrčju zemljé,
v kraljestvu temé
in sivih podgan
kopije, kopije,
pade 'n gre;
in pride sin
in kopije
in pade
in gre —
za rodom rod
v ledenohladni objem zemljé,
ko da ji z lastnim telesom
zaceliti hoče
razrito srcé.

Marija Volčanšek, VII. a:

Slutnje

Po cesti šla sva, tiho šla
in temne sence naju so objele,
kot da zakriti žalost bi hotele,
ki tiho je med nama vzšla.

Pred nama gluha je bila ravan
in zvezde nemo so v nebo svetile,
kot da bi nama srci spet združile;
boječe je iskala tvoja moja dlan.

Po polju tiho sva hodila,
grenak obup bil v mojem je
koraku —
in kakor senci dve sva se ločila . . .

Ah, le počasi . . .

Ah, le počasi
sivi mrak pride,
tiho, tiše izza gorá
bledi mesec vzide

Drobna meglica
ga je ovila,
kot da bi rahlo
ga poljubila.

Ah, da sem bela
nevidna meglica,
dahnila bi rahlo
poljub ti na lica.

Marija Volčanšek:

V temni noči

Tema, tema,
le tu in tam
še drobna lučka se iskri
in noč —
ta temna noč molči.

Korak in spet korak,
besede tiha, glas šepetajoč.
Ob meni, kakor nekdaj, spet si ti
in noč —
ta temna noč — molči

Ob misli nate . . .

Jesenska noč
in mrzel veter veje,
na nebu tisoč svetlih zvezd žari
izza gora se mesec tiho smeje
in tu pred mano speča vas molči.

Ah, čutim veter,
gole veje stresa
in suho listje šelesti glasno;
tam v mesečini nema so drevesa,
ob misli nate srcu je toplo.

Uspela produkcija glasbene šole v Brežicah

Mnogo so pokazali

Glasbena šola v Brežicah je priredila v veliki dvorani Prosvetnega doma v Brežicah v počastitev 10. obletnice osvoboditve uspel koncert mladinskega pevskega zbora in instrumentalne glasbe svojih gojencev. Direktor šole tov. Branko Rueh je na uvodu govoril o delu in ustvarjanju v šoli. Od skromnih začetkov se je zavod razvil v pomembno šolo s 95 učenci, ki goje instrumentalno in vokalno glasbo. Prvotno se je šola stiskala v neprimernih prostorih nedograjenega Prosvetnega doma, sedaj so pa dobili lastno stavbo (staro občino), ki bo z izpraznitvijo stanovanj ustrezala namenom glasbene šole.

V šoli poučujejo priznani glasbeniki teorijo: ritmiko, melodiko in harmonijo in zraven glavnega instrumenta klavirja še violino, violončelo in kontrabas. Kolikor bi imeli na razpolago še trobila in pihala, bi tudi to poučevali, saj so razen pomanjkanja teh instrumentov v Brežicah podani pogoji za ustanovitev lastne godbe na pihala.

Na koncertu je mladinski pevski zbor pod vodstvom tov. Baškoviča zapel pet narodnih pesmi. Dobro podane pesmi in kvaliteten pevski material na šolah nas opozarjajo, da je v Brežicah veliko dobrih pevcev in so dane vse možnosti za kvaliteten mladinski zbor, čigar kader bo poznejše uspešno izpopolnil vrste starejšega pevskega zbora.

Nadalje so nastopili klavíristi iz šole Branka Rueha in Lerka Gregurič, čelista iz šole Lojze Škrabl, ter Franjo Bernetič in violinist iz šole Miša Ivačiča. Izvajali so dela Beethovna, Mozarta, Griega, Matza in drugih klasikov. Med drugimi izvajalci sta bila dobra čelo — duet Škrabl in Rueh, klavir Riko Čelhar in Marija Mikeln, ki je odlično in muzikalično izvajala Beethovnov »Rondo v g-duru«.

Toča v Brežicah

V petek so Brežičani zaskrbljeni opazovali neurje z močnim nalivom in nevarne točonosne oblake. Močne detonacije raket proti toči na okoliških hribih, ki so odvračale pretečo nevarnost, niso bile kos nevihti in se je okrog štirih popoldne vsula gosta toča. Najhuje so bile prizadete vasi Gornji Lenart, Trebež, Dečna sela, delno Brežina in Bukošek. Toča, ki jo je nasulo več centimetrov visoko, je popolnoma uničila ječmen in ostale kulture. Škodo, ki je precejšnja, bodo ugotovili strokovnjaki in komisije.

MLADINSKO ORGANIZACIJO SO USTANOVILI

V Koprivnici pri Senovem so ustanovili mladinsko organizacijo. Takoj ob ustanovitvi je vstopilo v organizacijo 19 mladincev in mladink. Vodstvo meni, da bodo z zglednim in uspešnim delom kmalu uspeli pridobiti v organizacijo tudi ostalo mladino Koprivnici in bližnji okolici. Mladina se je polnoštevilno udeležila prve komunske konference mladine na Senovem. Tja so odšli peš, čeprav je v Senovo od Koprivnice precej oddaljeno. To je dokaz, da se je mladina vključila o organizacijo z celiko voljo in delo. Upajmo, da bomo v kratkem slišali kaj več o njenih uspehih.

Stalni nalivi povzročajo veliko škodo

Potoka Sromeljca in Gabernica nista regulirana in poplave povzročajo velikansko škodo na poljih in travnikih v vaseh Brežina, Cundrovec, Črnc, Zakot in Trnje. Katastrofalno neurje in poplave lani so resno opozorile zainteresirane kmetovalce in pristojne organe, da z melioracijami in regulacijo potokov ni odlašati, vendar do danes še nismo ničesar storili. Tudi letos se je blatna voda že večkrat razlila, s čimer bo uničen njivski in travniški pridelek. Ponovno se vsiljuje vprašanje, zakaj se ni pričelo z urejanjem teh voda in regulacijo.

Za ohranitev in izsušitev teh velikih površin rodovitne zemlje so prvi poklicani sami lastniki zemljišč, ki pa kljub vsem naporom ne morejo ustanoviti vodne skupnosti, zadruge ki bi dela izpeljala in naprave vzdrževala. Ljudje se izgovarjajo, da ljudska oblast nima za to razumevanja, vendar to ne drži, saj so bili že dodeljeni krediti, le zadruge niso mogli oziroma niso hoteli ustanoviti. Številni sestanki po vaseh so dokazali, da pripravljalni odbor dela, vendar bi morali sami interesenti pomagati pri ustanovitvi vodne zadruge, ki bo kot pravna oseba pri regulaciji lahko razpolagala s krediti in vodila dela. Morda bi bilo zanimivo dognati, kdo so tisti, ki sejejo nezaupanje do nove zadruge, katere namen je samo zaščititi koristi članov in skupnosti obvarovati odlično obdelovalno zemljo. Ako zadruge res ne bo mogoče kmalu ustanoviti, je pa treba vsaj obstoječe struge potokov očistiti, ker zasuti potoki z razraslo vodno floro ovirajo reden odtok vode. Tako je sedaj v Brezini dno potoka do pol metra višje in so nad ob strani ležečimi obdelovalnimi površinami stalne poplave neizbežne. Vloženi trud in sredstva bi se kmalu in bogato izplačali, ker bo pridelek obilnejši in kvaliteten za prehrano ljudi in živine. Že lanskoletna nesreča in letošnje nevarnosti naj bodo resen opomin posestnikom ogrožene zemlje, da si čimprej ustanovijo vodno zadrugo in sami poizkušajo rešiti ta neodložljiv problem. Prepričani smo lahko, da bodo naleteli pri odločilnih forumih in ljudski oblasti na polno razumevanje in pomoč. Načrti so že izdelani, vodogospodarska sekcija in občina sta že lani obljubili podporo, sedaj so za izvedbo poklicani sami lastniki ogroženih površin. Ob isti priložnosti bi lahko uredili tudi most čez Gabernico, ki je in bo občanom v veliko korist.

Pisec tega članka je dobil vtis, da so bili sestanki sklicani, da pa je manjkalo [illegible]ovnjakov ki bi ljudem tolmačili pomen in pridobitev zadruge, in kar je najvažnejše, da bi kmetovalcem obrazložili pravila, to so pravice in dolžnosti zadrugarjev. Morda bi tukaj SZDL z dobrim političnim delom in tolmačenjem veliko pomagala. Tudi občina je zainteresirana in dolžna pomagati, kajti če bodo prizadeti prepričani, da je pravilno, če zadrugo sami ustanovijo, jo sami vodijo in imajo tudi v glavnem sami koristi od nje, smo prepričani, da bo zadruga kmalu pričela s koristnim delom. Tudi napredni kmetje in že ustanovljeni pripravljalni odbor lahko s pravilnim tolmačenjem stvari mnogo koristijo.

M. T.